

IZHAJA VSAK DAN

tuži ob nedeljah in praznikih ob 5. ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične štev. se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele štev. po 5 nvd. (10 stot.)

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 3 st. mm. osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih prevodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst po 1 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 st. mm. — najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upr. ali po listu. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnjenih naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 2-20, za pol leta Kron 1-10.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglašne in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Tiskarica Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti štev. 20.

Poštno-hranilnični račun štev. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Pozdravljeni na bregovih Adrije!

Danes slavi tržaško Slovenstvo praznik, kakršnih ima le malo zabeleženih v zgodovini svojega snovanja za svojo bodočnost — tako bogati na delu, trudu, bojih, bridkosti in — uspehih. Težavam našega narodnega dela na tržaškem ozemlju je glavni vir ravno v dejstvu, da moramo hkratu na vseh poljih graditi pogoje za svojo bodočnost: na političnem, na socialnem, na kulturnem in na gospodarskem polju.

Vse te toli mnogovrstne naloge bi nam bile že davno zrastle čez glavo in mi bi bili klonili pod njihovo težo, da nam nista previdnost božja in srečna zvezda tržaškega Slovenstva poklonila vztrajnih, idealnih, navdušenih delavcev na vseh poljih. Če tudi jih je bilo več, ali bili so vsikdar — kakor pravijo Hrvati: ljudi!

Takih pionirjev, pravih apostolov narodne misli in domovinske ljube, navdušenih in nesebičnih, je imela slovenska stvar vsikdar in jih ima ista — tako tudi danes še v naših mnogoštevilnih pevskih društvih. „Ein garstig Lied! Pfui! Ein politisch Lied!“ To sentenco je napisal nemški mislec-velikan Goethe v svojem Faustu! Resnično! Politični boji posurovljajo, zastrupljajo — pesem pa dviga duha, blaži srca, oplemenja čustva! Ne spada torej blaga pesem in vojevit politika pod eno streho; skoro bi rekli, da ne sodita niti v stike tesnega sosedstva. In vendar! Naj je citirana sentenca Goethejeva še tako resnična, za naše tržaško življenje nima absolutne veljave. Sicer tudi naša pevska društva niso politična po — svojih pravilih. Niti ne posezajo kakor taka v politična vrvenja. Ali, kdor pozna zgodovino naših bojev zlasti po naši okolici, ve, da so naša društva indirektno vendarle občutno posezala v naše narodne boje, da so bila posredno najbolj, najuspešnejši, najzvestejši in tudi najnavdušenejši sobojevnik naših — politikov! Čemu bi tajili to? Ni to politikom v nečast, pionirjem in misijonarjem naše pesmi pa je v največjo čast in priznanje — je dejstvo, ki obvezuje ves narod v hvalačnost do naših pevskih društev.

Ne vemo, kako bi bilo danes s Slovenstvom na tržaškem ozemlju, da ni bilo v onih težkih časih najhujših bojev proti sovražstvu sovražnikov in proti nezavednosti lastnih sinov, naših pevskih društev z njihovim idealnim delovanjem, v tistih časih, ko so bila ta društva edina zatočišča narodne misli — vere v boljšo bodočnost!

Morda bi bila danes naša okolica veliko slovensko grobje.

Mlajša generacija, ki nima nikakega kontakta s to tužno minolostjo, nam seveda ne verjame tega, nas ne umeje in se bo morda tem našim reminiscencam iz minolosti tržaškega Slovenstva — smejala. Saj je bilo celo tudi v onih časih politikov — in tudi takih, ki so se mnogo ponašali s svojo bistroumnostjo — ki niso umeli tedanjega položaja tržaških Slovencev in njegovih zahtev in so se zato tudi rogali prvoboriteljem po naši okolici in v mestu, češ: s prepevanjem hočete reševati danes?!

To smo morali posebno naglasiti danes, povodom velike pevske slavnosti na Proseku, povodom petindvajsetletnice društva, ki ima velik, časten delež na osvobojenju naroda v okolici iz tmene narodne nezavednosti. To je velik, časten dan za to društvo, za slovensko pesem, za vsa naša pevska društva. Ali današnja slavnost na Proseku ni le pevska, ni le kulturna, ampak je proslava vse tiste velike misije v polnem obsegu nje pomena, ki so jo vršila naša pevska društva: je to narodni praznik v polnem pomenu te besede za vse tržaško Slovenstvo.

Iz globine duše kličemo dobrodošlico rojakom, ki se zbera danes na našem Proseku, posebno pa milim gostom iz našega slovenskega središča in od raznih strani slovenske domovine! Naj sprejmejo izraz srčne hvalečnosti na tem, da so prihтели na bregove Adrije, da skupno z domačim narodom poklonijo čestitke društvu-slavljenca ter da polože tribut narodne hvalečnosti vsej naši pevski organizaciji — toliko njim, ki danes še vodijo naša pevska društva, kolikor njim, ki so že legli v grob, a so jim svojedobno prednjačili!

Posebno bodi proslavljen spomin Njega, čegar ime nosi društvo „Hajdrih“ — ime, ki je bilo temu društvu zvezdovodnica na vseh poteh mnogega dela in lepih uspehov! Pred imenom Hajdrih se klanja slovanski svet!

Slava Antonu Hajdrihu! Slava društvu „Hajdrih“! Slaviteljem slovanske pesmi in nje visoke misije v našem narodnem življenju pa še enkrat: dobro nam došli na bregovih sinje Adrije!

Šolstvo na slovenskem Koroškem nezakonito!

I.

Na Koroškem je s šolami za mladino, ki je obvezna obiskovati šole, precej dobro preskrbljeno. Dežela šteje okoli 395 javnih ljudskih šol in mnogo privatnih. Tako prihaja

na vsakih 1000 prebivalcev na Koroškem že po ena ljudska šola. Misli bi človek, da se dežela pri toliki skrbi za izobrazbo lepo razvija in se bliža vedno večjemu materialnemu in duševnemu blagostanju. Vendar pa to ni res. Posebno mi Slovenci moramo potrditi žalostno dejstvo, da nazadujemo kljub vsemu napenjanju in vsemu trudu na vseh plateh. V gospodarskem oziru igra še srednji in mali kmet, ki pa je navadno zadovoljen ali pa odvisen od nemškega kapitala, nekaj uloge, trgovina in po večini tudi obrt sta v nemških rokah, industrija, rudniki itd. je izključno vse v nemških rokah. Lahko trdimo, da je temu žalostnemu dejstvu v največji meri krivo pomanjkanje potrebne izobrazbe. Koroški Slovenci nimamo nobenih sredstev, nobenih pripomočkov, da bi spravili svoje ljudstvo na višjo stopnjo izobrazbe; manjka nam obojih glavnih pogojev: šol in učiteljev. Sicer se nahaja na slovenskem teritoriju na Koroškem 130 ljudskih šol, ali kaj je Slovencev pomagano s šolami slavnostnega koroškega utrakvističnega kalibra? Neštevilno člankov je že opisovalo te čudne pedagoške inštitute, veliko se je govorilo o njih po deželnih in v državnem zboru; človek bi torej mislil, da je dovolj jasno dokazano, kak nesmisel so utrakvistične šole koroškega načina! Pa vendar jih šolske oblasti tako branijo in čuvajo, kakor bi bile največja modrost in največji zaklad vseh krajev in časov. Vemo vsi — kaj! Pomenčevanje! To je: najprej treba z najzabitejšim šolskim zlistemom otroka poneumiti, da na nikak način ne bo zmožen za duševni razvoj, da ga bodo potem lažje komandirali in počenjali z njim, kar se bo nadutim tiranom zljubljalo — to je namen in cilj utrakvističnih šol na Koroškem!

Leta 1880. je bilo v Avstriji okoli 1200 utrakvističnih šol. Od teh je odpadlo na Slovence 200, to je 18 odst., a Slovencev je v Avstriji samo 8 odst. Drugi narodi so že korenito pomeli iz vseh kotov te utrakvistične šole. Sedaj jih imamo v Avstriji samo še okoli 400 in od teh jih odpada 200 na Slovence, ki so jih nam zvesto ohranili! In tako imamo sedaj Slovenci 50 odst. utrakvističnih šol, dasi nas je samo 8 odst. v Avstriji!

Na Koroškem imamo okoli 90 utrakvističnih šol; torej približno četrtina vseh teh šol vse Avstrije odpada na koroške Slovence. Slovenci, v prvi vrsti koroški Slovenci, imamo torej šole, ki so jih že povsod po vsej Avstriji zavrgli kakor nekaj nazadnjaškega in skrajno brezumnega in kar bi državne oblasti (naučno ministrstvo v prvi vrsti) morale že davno zavreči. To tem bolj, ker je državno in upravno sodišče že večkrat razsodilo, da so te šole nezakonite!!

Imamo namreč v Avstriji zakon od 21. dec. 1867, državni temeljni zakon o splošnih pravicah državljanov, katerega 19. člen se glasi: „Vsi narodi v državi imajo iste pravice. Vsak narod ima nedotakljivo pravico gojiti in likati svojo narodnost in svoj jezik. Ravnopravnost vseh v deželi navadnih jezikov v šoli, uradih in javnem življenju se od države priznava. V deželah, kjer prebiva več narodov, naj se javna učilišča ustanove tako, da se nudi vsaki narodnosti zadosti sredstev, izobraževati se v svojem jeziku, ne da bi bil kdo prisiljen učiti se drugega deželne jezika.“

Tako se jasno glasi člen 19. Ali vi, ki

ste zaprilegli, da bodele čuvali zakone in se ravnali po zakonih: vi vsi, c. kr. naučni ministri, deželni šolski nadzorniki koroški, Benda, okrajni šolski nadzorniki Socher, Juvan, Woschitz, Moro, ne poznate člena 19tega?!

Zakon ukazuje v zadnjem odstavku, da je v deželah, kjer prebiva več narodov, javna učilišča ustanoviti tako, da se nudi vsaki narodnosti zadosti sredstev za izobrazbo v svojem jeziku, ne da bi kdo bil prisiljen učiti se drugega deželne jezika. Na Koroškem bivata dva naroda: Nemci in Slovenci. Kakšna pa so javna učilišča? Mučilnice za slovensko dečo, tovarne za fabrikacijo neznačajnih renegetov! Ali se nam na Koroškem le kličekaj kje nudi sredstev za izobrazbo v svojem jeziku?

Pedagogi koroškega sistema slovenske otroke silijo povsod s palico v roki, naj se uče v drugem deželnem jeziku! Ali vam je to znano gospodje Benda, Socher, Juvan, Moschitz, Moro, Hornbognner, Koberer, Koch, Jurkačič e tutti quanti?!

Kako se to strinja z državnim temeljnim zakonom? Ali niste prisegli na zakon? Vprašali pa bi Vas, gospodje, tudi kakor pedagogi: Kaj mislite o učnem načrtu, o metodi, ki jo prakticirate na slovenskih otrocih? Po osem let pohajajo v nekaterih krajih otroci v šolo. Čim je prišel otrok v šolo, ga začneja učitelji poučevati v jeziku, ki je otroku tuj. Semterjuga že zna (pa redkokje) učitelj toliko slovensčine (navadno samo narečje), da mu za silo s pomočjo spaccene slovensčine tolmači, kaj misli. To prakticira učitelj par let, dokler ne privadi otroka, da umeva najnavadnejše stvari. Zraven pa ti učitelji pri vsaki priložnosti zasmejujejo in zaničujejo slovenski jezik in sploh Slovence, tako da se otroci sčasoma res napijejo sovraštva do materinščine, do svojega naroda, ne učijo se pa ničesar, vsaj pošteno ne. Sad teh šol je, da prihajajo iz njih otroci, ki so veliki nevedneži, domišljavi fantje in strupeni renegeti. Kaj ti ljudje znajo in kaj vse vedo — o tem se moremo na Koroškem prepričati sleherni dan. Za glavo se mora človek prijeti, če čita pisma ali razglednice koroškega fanta ali dekleta, in strmeti mora, da je v civilizirani Evropi možno kaj takega.

Ti reveži pišejo ali v slabi nemščini, ali pa v domačem narečju, vedno pa z nemškimi črkami. Pravopis je naravnost grozen. Kratko rečeno: po 7 ali 8 letih ljudske šole ne znajo otroci niti slovensko, niti nemško pisati, niti ne govoriti! Utrakvistične šole, ki naj vzgajajo renegete, nam zastrupljajo mladino in nam s tem jemljejo našo bodočnost. V Borovljah se učijo otroci v ljudski šoli „die Wacht am Rhein“, pojejo se tudi: „Stimmt am mit hohem hellen Klang“, in druge nemško-nacionalne pesmi.

To je — pedagogika na Koroškem! Deželna šolska oblast, ki je ponižna služkinja Volksrata, pa to neguje in pospešuje na vse načine. Ob strani ji stojita Schulvereine in Südmarka, ki podpirata materialno šole in učitelje. Oblasti, — od okrajnih šolskih svetov, od šolskih vodij do deželne šolskega sveta in deželne šolskega nadzornika — naj bi nekoliko preštudirale člen 19. državnega temeljnega zakona; in če so kakor ces. kr. oblasti zaprilegle, da se bodo ravnale same po zakonih in tudi gledale, da se bodo njih podrejeni ravnali po

PODLISTEK

Osvit.

Slike iz tridesetih let.

Spisal Keaver Šandor Gjalaki. — Prevel A. E.

Madlena pa vendar celo leto svojega zakona ni obžalovala svojega koraka. Še te dni, ko je izvedela za Ivanovo vrnitev, jej je bilo, kakor da je začutila silen udar. Prvi trenutek se ji je samo po sebi narivalo vprašanje, ali se ni morda prenagljala in ali ne bi bil Ivan zopet njen, če bi bila čakala, toda — potem se je začela karati sama sebe in je poklicala na pomoč vse razloge, ki jih je mogel zbrati ponos užaljenega srca. Pred dušo pa se ji je vendar prikazovala slika Ivanove postave, slika je njegove tople besede, s katerimi jej je nekdanji šepetal o svojih ljubezni, gledala ga je zopet z vsemi njegovimi brezskrbnimi, veselimi, ljubkimi navadami, — in srce se ji je krčilo hrepenenja in miline. „To je minilo!“ — si je dajala sama sebi poguma in nalašč vzbujala pred seboj spomin težkih in bolestnih dni, ko jo je zapustil, — zapustil zaradi druge ženske! In ves ponos, vsa bridkost se je zopet prebudila, vendar pa ni zatopila strahu, ki ga je občutila ob pomisli, da ga

bo zopet videla in se sešla z njim, niti zopet srčne želje, da bi ga videla. Ker je bila razumna, je spoznala takoj, da ji duša ni mirna in da se nekaj trga in lomi tam doli v srcu, — in od boli, da ne more najti miru, je sedaj točila na otomani grenke solze. Tivadarja pa se ni spomnila niti trenutok, niti ni v svojih boli čula burnih akordov, ki jih je umetnik izvajal na glasovirju, — v nerazsvetljenem salonu, in igral je že tako morda dalje nego celo uro, vlivaloč v klavirjeve akorde svojo strast, svojo bol svojo jezo. Tako ga je našel tudi še Dumič, a Madlene ni bilo iz budoarja cel večer. Dala se je opravičiti po svoji služkinji, da jo boli glava.

Dva ali tri dni pred banovo instalacijo je prišel iz Lučevca kmet Imbro Hlavuk in prinesel Ivanu pismo od matere, v katerem mu je naznanjala, da pride s hčerama Hano in Marijo v mesto. Naznanila mu je tudi, da pride z njimi tudi gospodična Jelena, vnučinja starega gospoda asesorja Delmarkiča, ki zaradi visoke starosti in bolehnosti ne more sam osebno v Zagreb, pa vendar želi, da hčerka vidi slavnost, tako znamenito za vsakega Hrvata.

— Ha, to je ono malo, razvajeno dekletce! — je rekel sam pri sebi Ivan in se je, ne misli več na ta obisk, veselil samo materinega prihoda ter je obsul starega

kmeta z vprašanji, kako je gospe materi in sestrama. Povpraševal ga je po njihovem zdravju; nato pa mu je moral kmet opisovati dekleta, posebno pa sestro-ljubljenko Hano, za katero je neprenehoma povpraševal z blaženim smehom, kako se je razvila, odkar je ni videl. Kmetič mu je mogel le nespretno odgovarjati, a nazadnje je začel tožiti, kako je dolgotrajno poletno deževje škodovalo saditvi koruze. Ivan ga je nato začel izpraševati o gospodarstvu, pa se je vedno zopet povračal k prejšnjim vprašanjem, kakšna je gospodična Hana, kakšna Marija in ali mati še vedno veliko trpi na glavobolu. Kmet mu je moral tudi pripovedovati o domu, o slugah in kmetih. Tu se je Ivan skoro popolnoma pootročil. Zavzel so ga spomini iz najzgodnejše mladosti. Stari Imbro mu je moral pripovedovati tudi o šarcu in o turškem konjicu, na katerem se je učil jahati in tako dalje. Kmeta ni odpustil niti tedaj, niti ga prenehal izpraševati, ko mu je krojač prinesel novo slavnostno obleko, ki si jo je dal napraviti za banovo slavnost, ker je tudi moral jahati v slavnostnem sprevodu. Za polzkušnjo je oblekel temnomodro atilo z zlatimi zaponkami, ozke hlače iste boje in pa kratki, s krznom obšiti menten, skoraj ves posut z zlatom in karnijolom — opazil je stoji pred zrcalom vsako gubo in je

obenem dajal krojaču navodila, kaj naj popravi, in se zopet razgovarjal s kmetom o domu. Nato je obrnil pogovor na položaj kmetov.

Halavuk je hvalil svojega gospoda in ga imenoval pravega očeta kmetov, ni pa zamolčal, kako kmetje veliko trpe pri sedni gospodi in da je velika revščina med kmetiskim ljudstvom.

— Bo že bolje, moj stari! — je vzkliknil Ivan in odstopil od zrcala. Slekli je atilo in vzdignil roko v sami srjaci v vis ter živahno zamahnil z njo.

— Sedaj napravimo mi mladi drugače! Dosedaj so bile vse knjige in vse znanje samo v tujih jezikih — samo gospoda se je mogla okriščevati z njimi. Toda odsedaj — bomo pisali v svojem materinem jeziku in bodele razumeli tudi vi, kar stojl v knjigah. In vedeli bodele, kako se mora delati, da si zboljšate svoj položaj. Znanje se razširi in vi postanete srečen narod, ki ne bo več blodil v temi. Znali si bodele pomagati!

Kmet je le kimal z glavo; očitno ni razumel mladega gospoda. Z gubami razbrazdano kmetovo lice je celo zavzelo neki sumljiv, skoraj prezirljiv izraz. Nikakor mu namreč ni šlo v glavo, da njegov mladi gospod govori tako popolnoma negospodski! (Dalje.)

njih: potem res naj se ravna po njih in naj ne delajo ravno nasprotnega!

Jasno razvidno je, da so utrakvistične šole po členu 19. drž. temeljnega zakona protizakonite, a kar je proti zakonitega, to ni dopustno, to je kaznivo.

Koroški Slovenci pričakujemo že dolgo časa, da bi se slovenski poslanci, posebno poslanci „Slov. hrv. kluba“, lotili te delikatne stvari in dokazali vladi, da je uničujoči koroški šolski sistem nezakonit in da je tista oblast, ki čuva in neguje nekaj nezakonitega, kazniva; in da bodo poslanci zahtevali, da vlada poskrbi, da se uvedejo na Koroškem zakonite šolske razmere, ki imajo kaj smisla, da se bo sploh zakon tudi v resnici praktical, ne pa, da ga bomo mogli samo — lepo citati na papirju.

Sodniki proti porotnim sodiščem!

Minuli teden se je vršil na Dunaju kongres sodnikov, na katerem so bili zastopani poleg sodnikov iz Avstrije tudi sodniki iz Ogrske, Italije in Nemčije. Velik del svojih razprav je kongres posvetil porotnim sodiščem in izkazalo se je ponovno — kar je bilo itak že preje znano — da so sodniki po poklicu večinoma neizprosni nasprotniki porotnih sodišč, katere bi najraje kar odpravili. Ena glavnih napak porote je po mnenju sodnikov v tem, da se porotniki ne dajajo voditi toliko od zakonov, kolikor od čustev. Ker pa sodniki dobro vedo, da na popolno odpravo institucije porote ni misliti, bi bili oni za to, da se jo kolikor možno utesni. Zato predlagajo nekateri, da se porotnim sodiščem odvzame sodstvo glede golufije, detomora, uboja in tiskovnih stvari.

Kakor vse, kar je človeško, je pač človek tudi institucija porote. Ali tu treba pomisliti, da tudi sodniki po poklicu niso neizmisljivi. Pa tudi očitje, da porotniki ne sodijo po zakonu, temveč po čustvih, ni nikak argument proti poroti. Naš kazenski zakon je že zelo zastarel in zato so porotniki tu, da spravljajo zakon v soglasje z modernim naziranjem. Nemožno je, da bi zakon računal z vsemi tisoči in tisoči slučajev, ki se pojavljajo v življenju. Nemožno je pa tudi, da bi zakon vpošteval posamezne individue. Zakon more le taksativno naštevati kazni, ki so določene za gotove delikte, ne da bi se pri tem oziral na osebo onega, ki je prekršil določene določbe zakona. In vendar je splošno priznano, da dve različni osebi dostikrat ne zaslužita enake kazni za en in isti zločin. To so vse stvari, na katere se zakon nikakor ne more ozirati, ker, kakor že rečeno, ni možno računati z vsemi onimi tisoči slučajev, ki jih prinaša življenje.

Kolikor se daga, da človek, ki je bil sicer vedno pošten, prihaja vsled nesrečnih okoliščin v konflikt s zakonom! Ako je prišel tak človek pred porotnike, bodo ti pač znali vpoštevati vse okoliščine; in ker porotnikom pri njih pravorekih ni v dolžnost, da bi se ozirali na zakon, temveč jim mora biti merodajna le njih lastna vest, je jasno, da bodo vedno sodili, a ne vedno — obsojali. Nasproti temu mora biti sodniku po poklicu merodajen edino le zakon, in nič drugega nego zakon. Dočim je porotnik na porotni klopi človek, sodnik po poklicu ni drugo, nego izvrševalec mrtve črke zakona.

Vendar priznavamo, da bi bilo potrebno, da se tiskovne delikte v slučajih, ko gre za privatne tožbe radi žaljenja časti, odvzame porotnim sodiščem. Rekli smo že zgoraj, da porotnik tudi na porotni klopi kakor sodnik ostaja le — človek. In kot tak se pač tudi na porotni klopi ne more popolnoma otrestiti strankarsko-političnih in narodno-političnih uplivov. Vsi procesi radi žaljenja časti potem tiska imajo navadno svoj izvor v politično-strankarskih ali narodnih sporih. Ker so pa porotniki večinoma priprosti

ljude, je pač težko zahtevati od njih, da bi se postavljali na strogo objektivno stališče in se otreli vseh predsodkov. Saj so še celo med akademsko izobraženimi ljudmi le redki oni, ki bi se mogli povspeti na stališče stroge objektivnosti, ko se gre za spor med pristašem lastne stranke in političnim nasprotnikom. Tem manj pa je možno kaj takega zahtevati od priprostitih obrtnikov in trgovcev. Zato je umevno, da bodo v takih procesih porotniki vedno dajali prav pristašu svoje lastne stranke. S tem seveda ne mislimo reči, da porotniki izrekajo namenoma krivične pravoreke, pač pa pravimo, da jih izrekajo pod vplivom strankarskih bojov in sporov.

Zato bi bilo v interesu stvari, da se za tiskovne pravde radi žaljenja časti osnujejo posebni sodni dvori, v katerih naj bi poleg sodnikov po poklicu bili tudi prisodniki-lajtki. Ti sodniki lajtki pa naj bi bili vzeti iz časnikarjev, ker le časnikar sam more izrekat pravilno sodbo v stvareh, ki se tičejo njegovega poklica.

Odločno pa se moramo izreči proti temu, da bi se porotnikom odvzeli tudi drugi tiskovni delikti. Kakor hitro bi bila odpravljena porota za tiskovne delikte, bi začeli zapirati urednike, da bi bili ti kar črni. Za vsako zaplembo časopisa bi prišel urednik pred sodnike, ki bi ga seveda v največjih slučajih obsodili. Danes se državna pravdnitva omejujejo na to, da list zaplenijo, dobro vedo, da bi s tožbo pred poroto pogorela. Pred sodniki po policu bi se jim tega ne bilo treba bati, ker, če tudi so pri nas sodniki neodvisni, je ta neodvisnost več ali manj le na papirju, kar je na uvo-dom omenjenem shodu sodnikov dokazal se svojim senzacionalnim govorom pravosodni minister dr. Hochenburger, ki se je odločno izrekel proti tej neodvisnosti.

Kakor že rečeno torej, tudi porota je le človeška naprava in zato nepopolna; vendar pa je ravno v poroti neko jamstvo za pravično pravosodstvo.

To je mnenje vse javnosti, in zato ostanejo sodniki pač osamljeni v svojih zahtevah po odpravi porote.

100 - letnica prvega Napoleo-novega poraza.

Rusija praznuje te dni stoletnico bojev z Napoleonom, bojev, ki so zadali smrtni udarec Napoleonu, ki je do tedaj veljal za nepremagljivega. Napoleon je bil pred 100 leti, to je leta 1912, na višku moči in slave. V Italiji, na Pirenejskem polotoku, na Nizozemskem in Skandinavskem so vladali njegovi podkralji.

Razni nemški vladarji s pruskim kraljem Friderikom Viljemom vred so bili zapravili Napoleonovi namestniki. Velik del avstrijskih dežel je bil spravil Napoleon neposredno pod svojo oblast, a sam cesar Fran I. ni bil drugo, nego Napoleonov vazal. Ker s svojo prvo ženo Josipino Beauharnais Napoleon ni imel otrok, se je ločil od nje in prisilil avstrijskega cesarja, da je dal njemu, sinu priprostege odvetnika s Korzike, za ženo svojo hčer. Vsa Evropa je trepetala pred njim v grozi in strahu. Le Angležem ni mogel Napoleon do živga, ker je Angležka imela tedaj na morju še pomoč. Ker Angliji drugače ni mogel do živga, jo je hotel uničiti z gospodarskim bojkotom. Zato je odredil takozvani kontinentalni zapor, s katerim je bil angleškim ladjam prepovedan uhod v vsa evropska pristanišča. Te Napoleonovi odredbi so se pokorile vse evropske države izven Rusije. To je končno dovedlo do tega, da je Napoleon Rusiji napovedal vojno. Vodil je v Rusijo pol milijona moč armado, ki jo je bil zbral v vsej Evropi. Poleg drugih manjših držav sta bili v tej vojni Napoleonovi zavezniki — hočeš, nočeš, moraš — tudi Avstrija in Prusija. Proti tej, pol milijona moč močni

gledališče njegovo dramo „Izmajlov“, ki tudi še ni bila v Trstu uprizorjena.

Kakor je razvidno iz navedenega, so letos slovenski pisatelji dostojno zastopani. Tudi na ostale slovenske pisatelje se je jemalo v prvi vrsti ozira.

Od hrvatsko-srbskih spisateljev se zopet oglašajo conte Ivo Vojnović. Do uprizoritve pride njegovo poslednje, naravnost velikansko delo „Gospa s solnčnico“, ki je v lanskem gledališki sezoni na Zagrebškem in Beligradskem odru doživelo senzacionalen uspeh. „Gospa s solnčnico“ je hipermoderno delo. Himno Benetkam poje pesnik v tem svojem poslednjem delu. V lanskem sezoni smo spoznali njegovo „Smrt matere Jugovičev“, ki je tudi pri nas jako ugajala. Z zgodovinskega polja od „Smrti majke Jugovičev“, prešel je pesnik na hipermoderno polje in obdejuje z umetniškim ukusom in slajno tehniko slučaj grofice Tarnovske. Razun „Gospa s solnčnico“ pride tudi njegova krasna komedija „Psyhe“ takoj v začetku sezone na naš oder. Tudi znani in slavni srbski pisatelj Branislav Nušić odda v letošnji sezoni svojo posetnico v našem gledališču. Uprizori, se njegova krasna socialna drama iz socialnega življenja „Tako je moralo biti!“

armadi je mogla Rusija postaviti nasproti le 250.000 mož.

Bilo je zato Rusom povsem nemožno, da bi se bili s to armado v odprti bitki postavili Napoleonu nasproti. Zato so se odločili, da bodo sovražnika le nadlegovali v manjših bojih. In res je prišlo le do dveh velikih bitk.

Prvikrat so se spopadli Rusi s Francozi in njihovimi zavezniki dne 17. avgusta 1812 pri Smolenskem. V tej bitki so bili Rusi poraženi in so se — pod vodstvom generala Kutuzova — umaknili z izgubo 12000 mož, dočim je Napoleon izgubil le 6000 mož.

Do druge velike bitke je prišlo pri Borodinu dne 7. septembra 1812, kjer so si pripisovali zmago toliko Rusi, kolikor Napoleon in njega zavezniki. Rusi pa so se kljub temu umaknili in Napoleon je imel svobodno pot v Moskvo, kjer je hotel — kakor se je bil odločil, — iz Kremla dikirati mir carju Aleksandru I. Napoleon je došel v Moskvo dne 14. septembra; bil je utrujen, izmučen in bolan. V svoji armadi pa je imel 20000 bolnikov in ranjencev. Mesto pa je bilo kakor izumrlo. Rusi so namreč mesto popolnoma izpraznili. Le tu pa tam se je vlekel po ulicah kak razcapanec. Komaj pa se je Napoleonova armada nastanila po hišah, je začelo mesto goreti na vseh koncih in krajih. Guverner Rostopšin je namreč dal pred svojim odhodom iz Moskve izpustiti iz ječ vse zločince ter jim naročil, naj zažgo mesto! Tako se je tudi zgodilo.

Napoleonu ni kazalo drugega, nego da je s svojo armado zapustil Moskvo.

Medtem pa je potisnila še zima, ona strašna ruska zima, o kateri se Francozom in drugim v Napoleonovi armadi zbranim južnim narodom še sanjalo ni. Čim so Francozi zapustili Moskvo, so jim bili Rusi neprestano za petami. Pri reki Berezini, preko katere je Napoleon dal z velikim trudom zgraditi dva mosta, je prišlo dne 22. dec. do zadnje bitke. Francozi so v divjem begu bežali preko obeh mostov. Nekateri so padali vsled silne ruske zime, drugi pod krogliami kazakov, tretji so bili pomečkani v silni gneči, ki je nastala na obeh mostih, ali pa so popadali v vodo. Tako je končala velika armada; Napoleon sam je bežal v navadnih kmetijskih sanah. Od tedaj je začela njegova slava vidno padati in kakor je bil on leta 1812 združil proti Rusiji vso Evropo, se je leto pozneje ona ista Evropa bila proti njemu, pod vodstvom Rusije. In tako je Napoleon končal kot pregnanec na otoku Sv. Helene. Smrtni udarec pa mu je zadala Rusija. Oficijelna Rusija ima torej razloga dovolj, da praznuje to stoletnico; če pa ima tudi ruski narod razloga za slavlje, to je drugo vprašanje.

Domače vesti.

Iz carinske službe. Predsedstvo finančnega ravnateljstva je pomaknilo carinska oficijala Innocenta Chizzalija in Antona Petriča v deveti činovni razred.

Inšpekcijsko potovanje. Včeraj jutraj ob 12:45 so odpotovali z eraričnim parobrodom „Pelagosa“ v Pulo in dalmatinska pristanišča na inšpekcijsko: vodja hidrotehnične urada v trgovinskem ministrstvu, dvorni svetnik Rihard Kuhn, ministrski svetnik dr. Krenn, sekcijški načelnik v trgovinskem ministrstvu dr. Rihard Riedl, ministrski svetnik vit. Mavro Wimmer, in višji stavbeni svetnik tržaške pomorske vlade, inž. Fran Colombichio-Taubenbichel.

S Proseka. Gostje, ki se boste mudili danes pri nas, spomnite se na četorico veljemembnih in za kulturni razvoj našega naroda prepotrebni narodnih organizacij, v katerih namen priredi danes proseški „Sokol“ „Cvetlični dan“. Plemenitost namena, zlasti pa misel, da je „Slovenski vse-

sokolski zlet“ v Ljubljani pred durmi, mora vsopbuditi vsacega zavednega Slovenca in Slovenko, da prispeva s poljubnim darom in podpore težnje svojega naroda.

Na naslov c. kr. poštnege ravnateljstva v Trstu. Prejeli smo: Vzlic pritožbam in razmotiranjem v listu „Edinost“ imamo vedno iste težkoče pri klicanju telefonskih števil. Dogodilo se mi je že večkrat, da sem moral po 10 minut čakati, predno je prišla milostljiva c. telefon ter me vprašala za številko. To pa ni bila seveda slovenska uradnica, ampak kakšna ultra-italijanka, ki me potem ni hotela zvezati z dotično odvetniško pisarno, ki sem jo klical. Pozval sem številko 1, a tedaj se je sploh zapirilo in ni bilo nobenega odgovora več.

Dovoljujem si v naslednjem dati precej dober nasvet c. kr. poštnemu ravnateljstvu. Zvedel sem namreč, da se otvori s 1. oktobrom t. l. kurs za oficijante in oficijantije. Vem, da je moralo biti mnogo prošelj vložnih na c. kr. poštnem ravnateljstvu za sprejem. Seveda vse v nemškem jeziku. Naši ljudje so že taki, da menijo, da bo prošnja preje ustreženo, če prosijo v nemškem jeziku. Med temi nemško pisanimi prošnjami bo gotovo tudi slovenskih prosilcev in prosilk. Te naj poštno ravnateljstvo sprejme v kurs, a potem naj uredi stvar tako, da v izpraševalni komisiji ne bodo odločali ljudje, ki so že a priori zavzeti proti slovenskim aspirantom. Če poštno ravnateljstvo tako ukrene, pa dobi gotovo za vsako službo jezika zmožnih ljudi in konec bi bilo vsem tem vednim pritožbam. Ne radi tega, ker sem zainteresiran kakor prosilec, ampak o bračam se do slavnega c. kr. poštnege ravnateljstva radi tega, da nam bo vendar enkrat v našem težavnem poslovanju kolikor toliko ustreženo in da ne bomo po nepotrebnem gubili časa in denarja. S 1. oktobrom se nudi slavnemu ravnateljstvu najlepša prilika, da si pridobi za delo zmožnih ljudi.

Izredna narodna požrtvovalnost. — V gostilni našega Živca na Sovranšču, Sv. Ivan, so tamkajšnji narodno-zavedni gostje v kratki dobi še ne dveh mesecev napolnili nabiralnik do vrha. Svetoivanska podružnica je bila prijetno prisljena postati jim drug nabiralnik, ki ga ti zavedni rodoljubi prav gotovo napolnijo v najkrajšem času. Zanimiv je način, kako se nabira v tej gostilni za našo družbo. Gostje so si zbrali dva moža, ki se redno zamenjujeta in z nabiralnikom nabirata med gosti, in to ne vsak večer po enkrat, ampak če treba po večkrat. O taki priliki ni v tej rodoljubni gostilni slišati mrmranja radi vsiljivosti ali kaj takega. O ne! Vsakdo seza v žep in daja, kar more. Mrmranje bi se slišalo le tedaj, če izbrana moža nehoti zamudita, oziroma dopustita, da se jima kdo izmuzne iz gostilne, ne da bi segnil v žep. Kadar gre za nabiranje preveč počasi, tedaj se oglasi „gramofon“. Tega pa ne sme nobeden poslušati „gratis“. Za vsak komad je „taksa“ najmanj 2 stot. v prid CMD.

Taka požrtvovalnost, taka radodarnost je pač redka! Slovenci iz mesta, ako vas

ÚSTŘEDNÍ BANKA ČESKÝCH SPOŘITELN PODRUŽNICA V TRSTU

Vloge na knjižice 4 1/4 % Premijevé vlogé 4 3/4 %
Fiksné vlogé pod najugodnejšími pogoji.
VADÍJE a KAVCIJE --- MENJALNICA.
Uradné ure od 9.—12 1/2, dop in 2 1/2—5. pop.

SUKNA ZEFIRE

In modno blago za gospode in gospe priporočila izvorna hila Propek Skorkovský
I sin v Hampolu, Čekia.
Vzoril na zahtevu franko.
Zelo zmerna cena. Na željo dajam tukaj izgotovljati gosposke obleke.

PODLISTEK.

Slovensko gledališče v Trstu.

Pred začetkom sezone.

Piše Leon Dragutinović.

Finažgar je na našem odru ljub gost. Njegova prva igra „Divji lovec“ je svoj čas v Trstu jako ugajala. Sodba javnosti trdi, da je „Naša kri“ še lepša od njegovega „Divjega lovca“.

Antona Medveda ljudska igra „Za pravdo in srce“ se prvič uprizori v Trstu.

Za njim pride še eden interesanten pisatelj, Fran Detela se svojo psihološko veseloigro „Učenjak“ — „Učenjak“ je veseloigra posebne vrste, brez banalnosti in vsakdanje frivolnosti, skoro bi rekel: tragi-komedija iz življenja.

V tej sezoni, in sicer že v prvi polovici, bomo slavili spominski večer odličnega slovenskega pisatelja Antona Aškercu, ki je med velikani na našem pisateljskem polju. V spomin pokojnika uprizori naše

Razun Hrvatov in Srbov so močno zastopani v letošnjem programu zopet Rusi. Nesmrtni Lev Tolstoj, ki je pri nas vedno našel razumevanja, pride se svojim krasnim delom „In svetlost sveti v temi“. — V tej drami, ki je pesnikova izpoved in verovanje, stoji Lev Tolstoj sam v sredi igre. Osebe, ki nastopajo v tej drami, so najbližji sorodniki, pesnik Tolstoj sam črta v tem delu svoje razmere na domu. Krasno delo je to, ki je lani v Berolinu silno ugajalo in doživelo nešteto repriz.

Genialnega Leonida Andrejeva drama „Dijaška ljubezen“ je motiv, ki nam, kakor pravi že sam naslov, obdeluje življenje ruskih študentov in študentinj. Stvar je zelo aktualna in bo gotovo ugajala. Takoj z otvoritveno predstavo seznanili se naše občinstvo z mladim ruskim pisateljem: Leva Birinskega drama „Moloh“ je čvrsto močno delo. Tu nam pesnik črta v jakih potezah vse grozote ruske revolucije. Moloh, ki po-zira človeštvo, je simbolizirana nevidna sila, proti kateri vse revolucije ostajajo brez smisla.

Od Poljakov spoznamo Tadeja Ritnerja Grofico Zapoljsko. To je njegovo najbolje delo Tadej Ritner je že neznan med nami, toda že dolgo zauzema

odlično mesto v dramatični literaturi. Grofinja Zapoljska je odlična dramatična pisateljica, ki je že nabrala mnogo lovorjev na tem polju.

Glavnega dekadenta Stanislava Przybyszewskiego „Zlato runo“ je delo, ki je zbudilo med Nemci senzacijo. Hipermoderna družba, socialni problemi in psihološko analiza, vse to se združuje pri tem slavnem Poljaku in njegova dela povsod frapirajo občinstvo. Tudi na literarnih večerih, ki jih prirejajo velika gledališča, slovi ime tega genialnega Poljaka. Čehi so zastopani s tremi svojimi najboljšimi pisatelji. Brata Mřstyk sta skupno napisala lepo narodno dramo, pravzaprav tragedijo „Ženske duše“. V „Mřstyk“, ki velja kot biser češke dramatice literature, opisujeta brata Mřstyk tragedijo mlade ženske, ki se je omožila brez ljubezni na povelje očeta. Jaroslava Vřhlickage zgodovinska veseloigra „Noč na Karlštajnu“ nam prikazuje češko kraljevstvo v vsej njegovi mogočnosti v onih dobah, ko so se na Karlštajnu zbrali trije vladarji. „Morska deklica“ je dobra burka, v kateri se je avktor zaletel v naše primorje in v Trst. Zelo aktualna in vesela snov, ki vzbuja mnogo smeha in veselega razpoloženja. (Pride še)

Danes 8. septembra velika PEVSKA SLAVNOST o priliki 25-letnice pev-skega društva „Hajdrh“ na Proseku

slučajno vodi pot mimo te narodne gostilne, postojte, prepričajte se in posnemajte vrie Slovence na Sovranšču!

Vam pa, zavedni možje, vsa čast!

Umrla je včeraj jutraj po dolgi in mučni boleznii ga. Marija Šmid, članica in nekdanja predsednica ženskega odbora „Del. podp. društva“.

Pogreb bo danes ob 4. uri popoldne v mestni bolnišnici.

Uspehi prireditve vseslovenskega cvetličnega dneva se kažejo na vsaki strani. Ne samo, da je centralno vodstvo prejelo iz Velikih Lašč 100 K, iz Opatovca 128 K, iz Tržiča na Gorenjskem 163 K, iz Metlike 30 K, iz Kranjske gore 154 K, iz Ribnice na Pohorju 26, in iz Zagorja ob Savi 120 K, se vrši v nedeljo 8. t. m. zopet cela vrsta cvetličnih dnevo.

Tako priredbe CM podružnica in Sokol in akademiki cvetlični dan na Viču pri Ljubljani, narodne dame cvetlični dan v Smartnem pri Litiji, moška in ženska podružnica CMD, Sokol in akademiki cvetlični dan v Kranju, moška in ženska podružnica CMD v Ajdovščini in Selu na Vipavskem in Sokol cvetlični dan v Ajdovščini; podružnica CMD, Sokol in akademiki cvetlični dan v Spodnji Šiški, „Sokol“ cvetlični dan v Proseku, moška in ženska podružnica CMD in akademiki cvetlični dan v Ribnici, moška in ženska podružnica CMD in Sokol cvetlični dan v Gabrskem pri Trbovljah in moška in ženska podružnica CMD cvetlični dan v Radovljici.

Ljubljanski cvetlični dan se bo vršil 14. in 15. septembra. Upati je, da ljubljanske dame kot prodajalke cvetk ravno tako dobro rešijo svojo nalogo, kakor akademski odbor svoje obširne in trudapolne priprave. Istega dne priredi v korist cvetličnega dneva nogometno društvo „Irlirja“ iz Ljubljane nogometno tekmo s „Hrvatskim akademskim športnim društvom“ iz Zagreba.

Na c. kr. pripravnički srednjih šol v Trstu (ul. S. Francesco 25, II.) se vrši vpisovanje za I. letnik v ponedeljek dne 16. septembra od 8.—12. dopoldne in za II. letnik v torek dne 17. septembra od 9.—12. dop.

Učenci, ki žele vstopiti v prvi letnik, se imajo zgledati v spremstvu staršev ali njih namestnikov v pisarni vodstva ter prinesiti seboj: 1. krstni list, 2. spričevalo dobrodošljenega III. razreda ljudske šole, 3. spričevalo o cepitvi na očeh in 4. izkaz, da so zdravi na očeh. Učenci za II. letnik pa imajo zgledati v letnim spričevalom I. letnika.

Pri vpisovanju mora vplačati vsak učenec v K učnega prispevka, a na novo vstopivši učenci še 1 K vpisnine.

Začetek šolskega leta na c. kr. ženskem učiteljskem v Gorici. Dne 16. in 17. septembra od 8 do 12 predpoldne bo vpisovanje za gojenke učiteljske, za dečke in žensko vadnico. Ponavljalni in naknadni izpiti bodo 16. in 17. sept. od 3 do 6 pop. Učenci in učenke za I. razred vadnice naj prinesejo: krstni ali rojstni list, zdravniško spričevalo, da so zdravi na očeh, o cepitvi nju koz in ubožni list.

Vpisovanje se vrši za III. in IV. razred slovenske deške vadnice v S. Gregorčičevem Domu (Via Veturini), za III.—VIII. razr. dekliške vadnice v Malem Domu (Via Bertolini), za vse druge razrede pa na učiteljskem (Corso Giuseppe Verdi št. 3).

Slovesna služba boža bo dne 19. sept. ob 8 uri v cerkvi sv. Ignacija na Travniku V petek, dne 20. sept. se začne redni pouk. Ponavljalni izpiti za otroške vrtnarice in učiteljice ročnih del se objavijo dne 23. sept. od 8—12 in 3—6.

Otroški vrtec pri Sv. M. Magdaleni zgornji. Vpisovanje v otroški vrtec pri Sv. Mariji Magdaleni zgornji se bo vršilo 13. 14. in 15. t. m. V petek in soboto bo vpisovanje od 3 pop. do 6 zvečer. V nedeljo pa od 9 do poldne. Vpisujejo se otroci, ki so že 3 leta stari in ne več nego 6 let. S seboj je treba prinesiti: Krstni list (ali izpis iz krstne matice); izpričevalo, da je otrok cepljen, in izpričevalo, da ima otrok zdrave oči. Brez teh izpričeval se ne more otrok vpisati.

Za otroški vrtec pri sv. Mar. Magdaleni. Dne 15. t. m. se vrši pri Sv. Mariji Magdaleni o priliki otvoritve otroškega vrtca veselica.

Odbor podružnice se nadeja obilo darov, posebno za kolo sreče. Slovenske matere ne pozabite, da je ta prvi otroški vrtec zavetišče vaših otrok!

Državna podpora za Grljan. Ko se je minister javnih del dr. Trnka minuli teden mudil v Pragi, je sprejel tudi zdravnik dr. Vlastimila Klimo, ki je ministru priporočal, da bi dobilo kopališče Grljan državno podporo za razširjenje in ureditev parka, kanalizacijo itd. Ob enem je dr. Klima ministru dr. Trnki priporočil, naj bi deloval na to, da se Grljan proglasi za zdravilišče. Minister je rekel, da mu je kopališče Grljan poznano in da se bo zanimal za to.

Nakup remont. C. kr. domobranska uprava namerava svojo potrebo konjeniških remont v jeseni 1912 pokriti, kakor dosejda potom prireditve komisijonelne nabave remont.

V tovrsto se priredi v Gradiški v ponedeljek dne 16. septembra 1912 ob 8¹/₂ uri dopoldne komisijonelni nakup remont, ki mu bo prisostvovala v to določena komisija divizije dalmatinskih deželnih strelcev na konju. Nakupijo se samo konji, zrejeni od rejcev in noto-

rično vzgojeni od njih. Konji morajo biti opremljeni z živinskimi potnimi listi, izdanimi v smislu § 8 zakona od 6. avgusta 1909, drž. zak. št. 177, morajo biti v starosti od dovršenega četrtega do sedmega leta, od 154 do 159 cm visokosti, z dobrim hrbtom, in imeti morajo pravilno hojo. Za take plemenske konje, ki so povsem sposobni za remonte, se bo plačevalo po 700 kron. Tem konjem je možno pripoznati tudi — oziroma se na njihovo kakovost in na druge okolnosti — še posebno nagrado iz sredstev c. k. poljedelskega ministrstva in sicer po sledečih načelih.

Nagrado zamorejo dobiti samo oni rejci, ki imajo državljansko pravico v kraljestvih in deželah, zastopanih v državnem zboru, in ki potom „pedigree-ja“ (svedoče plemena) dokažejo, da so dotične remonte zares sami vzgojili v totranski državni polovici.

Za slučaj, da bi posamezni rejec ne zamogel doprinesiti tega dokaza za časa nakupa, zamore komisija za nakup remont izjemno dovoliti, da se ta dokaz pozneje, toda najkasneje tekom 14 dnij, predloži četi, ki je nakupila remonte. V tem slučaju se izplačajo nagrade iz zaklada c. kr. poljedelskega ministrstva po predložitvi potrebnih listin potom imenovane čete. V obče ne bo nagrada za posameznega konja večja, nego 100 kron. To se daje vsled odloka c. kr. domobranskega ministrstva z dne 5. avgusta 1912 št. XVI — 1965 ex 1912, na ob e znanje. Od c. kr. namestništva.

V otroški vrtec družbe sv. C. in M. v Rojanu se prične vpisovanje otrok dne 14. in 15. tekočega meseca od 8 do 12 dopoldne v šolskih prostorih otroškega vrtca.

Razpisana služba. Pri c. kr. gozdnem in domskem ravnateljstvu v Gorici je razpisana služba kancelista v XI. činovnem razredu. Prošnje do 12. oktobra t. l. omenjenemu ravnateljstvu. Prošilci, ki znajo poleg nemščine tudi slovenski, hrvatski ali italijanski, imajo prednost. Natančnejše glej „Osservatore“ z dne 7. t. m. Razpis je priobčen v uradnem listu samo v nemškem jeziku, kar je pravi škandal za c. kr. urad, ki ima svoj delokrog skoraj izključno na slovenskih tleh!

Rojanska ljudska knjižnica. Akademsko fer. društvo „Balkan“ opozarja cenjene čitatelje in čitateljice, da posluje knjižnica v hiši g. dež. poslanca Josipa Pertota v Rojanu št. 445 (nad župniščem) tudi ob nedeljah od 10.—12. dopoldne.

Vpisovanje na dunajskih visokih šolah. Vpisovanje za zimski semester se bo v šilo: na vseučilišču od 23. septembra do 10. oktobra, na tehniku od 1. do 15. oktobra, na visoki šoli za poljedelstvo in visoki šoli za živnozdravništvo od 1. do 14. oktobra; na akademiji umetnosti se začne vpisovanje 4. oktobra, v specialne tečaje pa 15. oktobra.

Družbi sv. CM je poslal g. dr. Iv. Dimnik, odvetnik v Krškem, iz neke kazenske poravnave K 40. Požrtvovalno sta se trudila v Trstu za CM obrambni sklad gg. Fr. Kravos, uradnik „Trgovsko-obrtno zadruge“ in trgovec Celestin Sirk. Družbi sta poslala K 200 za „Rusjanov kamen“ in še K 81 36 na prosto razpolago. K tej vsoti so prispevali uradniki, poduradniki in drugi uslužbenci. Nekatera imena nam je dovoljeno objaviti, kar storimo hvaležno: Mladi Skorljani K 10, Fr. Stanič K 4, And. Ličen K 2, Ant. Mohorič K 2, Iv. Kralj, Ant. Vrtovec, Karol Pertot, Jos. Jerončič, Anton Prelec, Karol Kodrič, Al. Sušel po K 1, Al. Reblu in Iv. Brust po 60 vin. G. dr. Triller iz kazenske razprave Potisek P. ca Težak Ant. K 10, G. Lambert Oehlhofer o poroki z gđ. Ljudmilo Avanzovo podaril po gosp. mestnem župniku Iv. Vrhovniku K 13 10. G. Luiza Kresen je poslala K 10 namesto vence umrlemu g. Hudniku. G. dr. Oblak, odvet v Ljubljani K 20 iz poravnave v kaz. zadevi Kermavner ca Jerše. Hvala!

Za jesenski promet. (Odredbe državno-železniške uprave za obvladanje jesenskega prometa. Zvišanje nosilne zmoglosti pri pokritih železniških vozov.) Na breztožbeni in gladki razvoj jesenskega prometa namenjena prizadevanja in z znatnimi žrtvami združene odvedbe državno-železniške uprave so se sedaj udeležile še s tem, da je državno-železniška uprava pri njih po kritih državno-železniških vozov, katerih konstrukcija je dopustila zvišanje obremenitve — to so vozovi serij Gg in Gge — pri nespremenjenem ostalem napisu nakladne teže 15 000 kg zvišala nosilno zmoglost od 15. 750 kg na 16.400 kg tako, da se morejo vozovi Gg in Gge naložiti do te teže, kar vsekakor pripomore k temu, da se pri dobro poljmovani in intenzivni izrabi na ta način zvišane obremenitve možnosti omejenih vozovnih serij doseže znižanje števila potrebovanih pokritih tovornih voz, in se po najboljši možnosti odpomore eventualnemu pomanjkanju voz.

Papier à Cigarettes

Nova trgovina

All' Industria inglese

„PRI ANGLEŠKI OBRTI“

ulica S. Caterina šte. 7 (zraven trgovine Josipa Speharja)

Velik izbor oblek za moške in dečke.

Angleški ranglan, paletots zadnjih novosti, kožuhovine.

BOGAT IZBOR oblek, normanskih kostimov in sukenj za otroke.

Telovniki „FANTAZIJA“.

Cene, da se ni bati konkurence

Največja zaloga stekla in porcelana

Popolnoma konkurenčne cene.

JAKOB HIRSCH

TRST - ULICA CAVANA 15, (nasproti škofjski palači).

TELEFON ŠTEV. 13-50.

Vrsta vrčka šte. 5

za domačo rabo in gostilne

Nova slovenska trgovina

izgotovljenih oblek

domačega in inozemskega blaga za moške obleke

MARTIN SKAPIN, TRST, ulica Arcata št. 19

Moške obleke od K 14 dalje, deške obleke od K 11 dalje, plat. obleke, vestalje, srajce, malje, sp. hlače itd. Specijaliteta hlače za delavce domačega izdelka. Napravljajo se obleke po meri vsakovrstnega kroja. Cene absolutno konkurenčne.

STRUCHEL & JERITSCH

Trst, vogal ul. Nuova-S. Caterina

Nov prihod volnenega blaga za moške in ženske, zefir, batist in perljiva svila za jopice.

Svilena in oaraski zadnje novosti velik izbor izgotovljenega perila in na metre, spodnje srajce moderaci.

Veznine in drobnarije, preproge, zavese, trliž po izjemno nizkih cenah.

ARTURO MODRICKY

Prodajalnica manuf. blaga in drobnih predmetov

Trst, ul. Belvedere 32.

Zaloga ugotovljenega perila in na meter, zavese, preprog, tapetov, volnenih in bombažnatih odev, perkala, zefira, črnega in barvanega satina, srajc, nogavic, trliža in volne za žimnice, dežnikov, srajc, ovrtnikov, zapestnic iz platna in iz gumija, kravati in drobnarij v velikem izboru po absolutno konkurenčnih cenah.

Dr. Al. Martinelli

Cesare Cosciani

koncesijonirani zobo-tehnik

ordinira od 9.—1. in od 3.—6.

Trst, Barriera vecchia 33

II. nad. Telefon 1708.

Velika zaloga in tovarna pohištva

ANDREJ JUG - TRST

Via S. Lucia 5-18

BOGATA IN LEPA IZBERA FINEGA IN NAVADNEGA POHIŠTVA TAPETARIJE DELO SOLIDNO in vsakovrstnih stolic. CENE ZMERNE.

Zaloga moke prve vrste

M. TRUDEN - TRST

Telefon št. 231 - Riva Grumula št. 12. - Telefon št. 231

Zastopstvo in glavna zaloga

najfinejših vrst pšenčne moke in krmnih izdelkov poznane valjčnega mline VINKO MAJDIČ v Kranju

Brzjavi: TRUDEN - TRST.

Brzjavi: TRUDEN - TRST.

Fratelli Rauber

Trst, ulica Carducci 14 (prej Torrente).

Zaloga ustrojenih kož.

Velika izbira potrebščin za čevljarje. — Specijaliteta potrebščin za sedlarje.

Dr. Fran Korsano

Specijalist za sifilitične in kožne bolezni

— IMA SVOJ —

AMBULATORIJ

v Trstu, v ulici San Nicolò šte. 9 (nad Jadransko banko).

Sprejema od 12. do 1. in od 5¹/₂ do 6¹/₂ pop.

ZDRAVNIK

Dr. D. KARAMAN

specijalist za notranje bolezni in za bolezni na dihalih (grlo in nos)

ordinuje na svojem stanovanju v Trstu, Corso št. 12

od 11¹/₂ do 1¹/₂ in od 4¹/₂ do 5¹/₂ popoldne.

TELEFON 177/IV.

Restavracija Ražem

Sp. Skofije

priporoča nedeljskim izletnikom svoja izvrstna namizna vina in razne butiljke. — Dobra domača postrežba. — Oddaja sob za letovišarje. Cene povsem zmerne.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Trstu.

Delniška glavica K 8.000.000.—
Rezervni sklad: K 800.000.—

Centrala v LJUBLJANI.
Podružnice v SPLJETU, CELOVCU, SARA-
JEVU, GORICI in CELJU;
Ekspozitura v GRADEŽU.

Piazza della Borsa šte. 10, telefon šte. 518.

obavlja pod jako ugodnimi pogoji vse zaupane ji bančne posle; kupuje in prodaja valute, čeke in vrednostne papirje; sprejema borzna naročila na vse tu in inozemske borze; hrani in upravlja efekte in razne druge vrednosti; obrestuje vloge na tekoči račun po dogovoru; prodaja srečke na majhne mesečne obroke.

VLOGE NA KNJIŽICE OBRESTUJE S ČISTIMI 4 1/2 %.

V času letne sezone posluje
Ekspozitura v Gradežu
Viale Gradenico št. 3.
TELEFON ŠT. 43.
Brzjavlj: Ljubljanska banka, Gradež.

„UNTERWOOD“

Prva svetovna znamka

Artistični fotografski zavod
EZIO de ROTA - TRST
ulica Barriera vecchia št. 27 (nasproti
lekarni Picciola). — Fotografije na svetlem
in motnem papirju, plastično in naravno iz-
vršene. Povečanje vsake slike na olje, akvarel
ali pastei. Specijaliteti: Dopisnice z artistič-
nimi pozami 10 komadov 3 K. Zavod je od-
prt od 8 zjutraj do 6 popoldne. Fotografira
se ob kakoršnem si boji vremenu.

Dr. Leopold Mraček

zobozdravnik
Trst, Corso 17.

Ordinira od 9 do 1 in od 3 do 6
popoldne. — Izvršuje vsa dela po
najmodernejših sistemih.
Za uboge znižane cene.

Odpri se je čevljarska delavnica

Izdelujejo se vsake vrste čevlji; poprave
se izvršujejo hitro. Cene zmerne. Izdelujejo
se tudi gornji deli za čevljarje na ducat
in po meri. — Udano se priporoča

Mihael Hučič

Trst, Salita del Promontorio 3.

M. Kukanja

Trst - via della Caserma št. 10 - Trst
(vegal ulica Valdirivo)

priporoča svojo veliko zalogo
vsakovrstnih kôž
za čevljarje.

Cene take, da se ni bati nobene konkurence.

ANGELO RENIER

Rojan, ulica di Roiano št. 2.
Prodajalna manufakturnega blaga in drobnih
predmetov.

Zaloga ugotovljenega perila in na meter, zaves,
preprog, tapetov, volnenih in bombažastih odev,
perkala, zefira, črne in barvanega satina, sraje,
nogavice, trliža in volne za žimnice, dežnikov,
ovratnikov, zapestnic iz platna in iz gumija, kravati
in drobnarij v velikem izboru. Cene zelo zmerne.

RESTAVRACIJA

„ALLA STAZIONE“

Trst, trg pred juž. kolodvorom 3

Vsak torek, četrtek in soboto

velik koncert

vojaške godbe pešpolka št. 32
pod vodstvom kapelnika Karola
Wetaschek. Začetek ob 8. uri.

UNIFORME

za enoletne prostovoljce
izdeluje

elegantno in solidno

takoj po meri in ceno

Jakob Rupp

polkovni krojač

Trst, via Giosue Carducci 3
(občinski paviljon).

Hans Scheidler

zobotehnik

bivši: prvi
zobotehnik Dr. Ferdinanda Tanzer

Sprejema od 9—1 in od 3—6. 575

Trst, Piazza C. Goldoni št. 11.

NUOVO

Hôtel Provinciale

(Novi deželni hotel)

Trst, largo Santorio 4 (Farneto).

40 sob, električna luč, ves komfort,

stroga snaznost. — Cene zmerne.

ALOJZIJ SKERL

Avstrijski kreditni zavod

za trgovino in obrt
(ustanovljen leta 1855). — (Glavnica in
reserve 243.000.000 kron).

Podružnica v TRSTU

Piazza Nuova št. 2 (lastno poslojpe)

sprejme v svoje

jeklene varnostne celice

zdelane od svetovne trdnice Arnheim v Berlinu
zajamčene proti požaru in vlom, pohrane
in upravljanje vrednot, kakor tudi samo po-
hrano zaprtih zavojev, ter da v dotičnih jeklenih
celicah v najem

varnostne šrambice (safes)

različnih velikosti, v katerih se lahko shranijo vred-
nostni papirji, listine, dragulji itd.
(Varnostne celice ne more nihče drugi odpreti
kakor stranke vzajemno z banko.

Podružnica Kreditnega zavoda sprejema

hranilne vloge na knjižice

in jih obrestuje do nadaljnjega obvestila

po 3 1/2 %

Rentni davek plača direktno zavod.

Bavi se tudi z vsemi bankovnimi posli, ter

zavarovanjem proti zgubam na žrebanju.

Slovenska šivilja

se priporoča cenj. občinstvu.

Ljuboslava Baučer

Trst, ul. Istituto št. 13, Trst

pritičje.

Izboljšajte promet v svoji

gostilni z izvršnim cenim
pilsenskim pivom

iz Češke deželne pivovarne

v Čeških Budjejevicah.

Največja slovanska pivovarna.

Zaloga v Trstu: Schmid & Pelosi,

via della Crociera.

Pokusite pivo v slovan-

skem grandhotelu „Bal-

kan“, Trst, vojaški trg

in v slovanskem hotelu

„Lacroma“ v Gradežu.

Zaloga v Ljubljani, Zagrebu, Pulji, Zadru itd.

Elizabetina družba za parne mline

(Elisabeth Dampf-mühle - Gesellschaft)

Največje mlinsko podjetje v avstro-ogrski monarhiji. Pro-
dukcijaska zmoglost: 220.000.000 kg na leto, 55 vag. na dan

Glavno zastopstvo: Ferd. Fürst, TRST ~ ~ ~

Žito in otrobi na debelo.

ASSICURAZIONI GENERALI IN TRIESTE

(Občna zavarovalnica v Trstu). Ustanovljena l. 1831.

Zakladi za jamstvo dne 31. decembra 1911 K 416.840.622-40. — Glavnica za zavarovanje živ-
ljenja dne 31. decembra 1911 K 1.189.790.207-74 — Plačana podvračila od leta 1831 do
31. decembra 1911 K 1.063.798.459-33.

S 1. januarjem 1907. je društvo uvelo za življenski oddelek nove glavne pogoje police nadarjene
največo kulantnostjo.

Povdarjati je sledeče ugodnosti police:

I. Veljavnih takoj od izdaja:

- brezplačno nadaljevanje veljavnosti police za celo vlogo, kadar mora zavarovanec vršiti voj
službo, ako je vpisan v polah črne vojske.
- ako plača zavarovanec 1% od zavarovane svote, lahko obnovi polico, ki je izgubila veljavno
valed pomanjkljivosti plačevanja, samo da se plačevanje izvrši v teku 6 mesecev po preteku rok

II. Veljavnih po preteku 6 mesecev od izdaja:

- zavarovanec more — ne da bi za to plačal posebne premije in brez vsake formalitete — potovati
in bivati ne samo v celey Evropi, ampak tudi v katerejsibodi deželi tega sveta (Svetovne police)
Društvo je zavezano plačati celo vlogo, tudi v slučaju če pade zavarovanec v dvoboju.

III. Veljavnih po preteku enega leta po izdaju police:

- zavarovanca se oprosti plačevanja za mešana zavarovanja v slučaju, da postane nesposoben
za delo.

IV. Veljavnih po preteku treh let od izdaja:

- Absolutna neizpodbojnost zavarovanja razun slučaju prevare.
- Društvo je zavezano plačati celo vlogo, tudi ko bi zavarovanec umrl valed samomora, ali posko-
c) šenega samomora.

Zavarovanec sme dvigniti posojila proti plačevanju 4 1/2 %.

Društvo sprejema zavarovanutdaazij

življenje, požar, prevažanje in ulom.

Costante Marco Priporoča o-
njenemu ob-
šinstvu svojo žganjarno in sladničarno,
nahajajočo se v ul. Milina vosto 51 ogal ul.
Setto fontane Vsakovrstni likeri in vino v
steklenicah. Cene zmerne.

Kat. vd. Mulej. Trst, Piazza Ponterosso 5.
Trgovina jestvin in kole-
njalnega blaga, specijaliteti: pristno čajno maslo,
kranjske klobase in lirske testenine. — Za obilno
obiaki se priporoča udani Ivan Bidovec, vodja 508

Marino Mattulich TRST, ulica Poste-
terosso šte. 5. —
Tovarna pečatov, tablic, pečatov za župnije, gla-
varstva, urade itd. Pisalni in korirski stroji. 2052

Robert Cian, urar, Trst, ulica Carlo
Ghega 3 prodaja
žepne in stenske ure ter sprejema vsake
popravljanje po nizki ceni z dvoletnim
jamstvom. 1292

Mihael Lampe Trst, ul. Solitarie št. 28
— Pekarna in sladši-
čarna. — Večkrat na dan sveži kruh.
Posebnost vino in likeri v steklenicah. —
Postrežba tudi na dom. 539

Stara grška žganjarna

v Trstu, Via Cavana 5. Tu se dobi bogata in
bira likorjev: specijaliteti: grški in francoski rak,
kranjski brinjevec, kralji alivovec in brski tropiao-
vec in rum. Cene nizke. Izbera grenčic. Sladčica in
sapečenci. Grška mastica iz Sija. — Se priporoča
Andrej Antonopula.

Fotografa Antona Jerkiča naslov: Trst, ul.
delle Poste 10, Gorica, Gosposka
ulica 7. 4444

Anton Krušič, krojaški mojster v Gorici,
tekališče Frana Josipa
št. 36. Izdeluje oblike po meri v vsakem kroju.
Sprejema tudi naročila izven Gorice. Pri naročilu
zadostuje prsna mera. V zalogi ima raznovrstno
blago ter razpoliža acorda na ogled. Cene zmerne.

Slovenci! Slovani! Poslušaj-
te se vsi
edino slovenske urarne in zlatarne v
Trstu, Via del Rivo 26. Vsako popravo
jamči se za 2 leti, istotako tudi vsake
naročbo. Prihaja tudi na dom. — Svoji v
svojim! Udani ALOJZIJ POVH. 2001

Stalni krajevni agenti zmožni nem-
ščine se
sprejmejo ali pa nastanijo a stalno plačo za prodaj-
anje dovoljenih sročk v Avstro-Ogrski. — Ponudbe
pod „Merkur“, Brno Neugasse 20. 244

Prodaja bombaževine, slik in dežnikov na
mesečne obroke Via Stadion št. 19.
I. nadstropje. Ivan Klauz. 431

Knjigoveznica ANTON REPENŠEK je
edina slovenska knjigovez-
nica v Trstu, ulica Cecilia št. 9. — Izdeluje vsa
knjigoveška priprasta in fina dela točno in po
konkurenčnih cenah. 1716

Najljubši spomini so artistične fotografije na
kristalu, porcelanu itd. za privecke,
nagrobne kamne in slično. — Zastopnik velikega
podjetja za reprodukcijo artističnih fotografij je
GIOVANNI PLLIZZARI, urar, Trst, ulica Nuova
št. 51 (palača Salem). 1496

Oglase, poslana, osmrtnice in vsakršna
razglasna ali reklamna naznanila je po-
šiljati le „Inseratnemu oddelku Edinosti“.

Avstrijska paroplovna del. družba „Dalmatia“

vzdržuje od 1. maja 1912, sledeče
glavne proge:

Trst-Metković A. (poštna).
Odhod iz Trsta v ponedeljek ob 5. uri pop.
Povratak vsako soboto ob 6.15 uri zjutraj.
Trst-Metković B. (poštna).
Odhod iz Trsta v četrtek ob 5. uri popoldne.
Povratak v sredo ob 6.15 uri zjutraj.
Trst-Metković C. (poštna).
Odhod iz Trsta v soboto ob 5. uri popoldne.
Povratak v četrtek ob 6.15 uri zjutraj.
Trst-Korčula (poštna).
Odhod iz Trsta v torek ob 5. uri popoldne.
Povratak v ponedeljek ob 6.15 uri zjutraj.
Trst-Sibenik (poštna).
Odhod iz Trsta v petek ob 5. uri popoldne.
Povratak v četrtek ob 6. uri zjutraj.
Trst-Makarska (trgovska).
Odhod iz Trsta vsako sredo ob 6. uri popoldne.
Povratak vsaki ponedeljek ob 1.15 uri pop.
Trst-Vis (trgovska).
Odhod iz Trsta v soboto ob 7. uri popoldne.
Povratak vsaki četrtek ob 7.15 uri popoldne

Zaloga pohištva iz Solkana

na obroke

Trst, ulica Madonnina 5.

Popolne sobe, zelo fine, solidne, postane,
dobro izdelane, čvrste, svetle in nepo-
lane ter posamezno pohištvo, tudi že-
lezno; kivalni stroji, stenske ure, slike,
ogledala, manuf. blago. — Zmerne cene.

Pozor!

Opoldne in zvečer abonement, zelo ugodno. Izborna ku-
hinja in budjejeviško pivo (nič glavobola). Zmerne cene.

Restavracija - Hôtel Balkan (Piazza Caserma)

Kmetijska družba za Trst in okolico.**O umetnih gnojilih sploh.**

V teku zadnjega stoletja so se zvršile vsestransko velikanske spremembe; naravno, da tudi kmetijstvo potemtakem ni ostalo na zadnjem mestu. Prej je kmet z malo do srednjo letino še lahko dobro izhajal, dočim veje dandanes za kmetovalca čisto drug, mnogokrat oster veter. Delavske moči so vedno dražje, mnogokrat jih obče ni dobiti; prebivalstvo se od leta do leta množi, a kulturno ozemlje, ki je ima kmetijstvo na razpolago, se ne more povečati. Te in še mnoge druge okolščine so torej prisilile kmetijstvo, črpati iz zemlje kolikor največ možno. Da se to doseže, je kmetovalec primoran, oprijemati se vseh onih pripomočkov, ki mu omogočajo višanje pridelkov njegovega gospodarstva povišati. Ti moderni pripomočki kmetijstva so v prvi vrsti umetna gnojila, ki vsebujejo vse one redilne snovi, ki so rastlini neobhodno potrebne in ki največ primanjkujejo zemlji; to so: dušik, kalij, fosforjeva kislina, eventuelno apno. Z vsako žetvijo, košnjo, trgatvijo itd. opamemo zemljo teh redilnih snovi več ali manj, in jej vračamo iste zopet v podobi hlevskega gnoja, gnojnice ali umetnih gnojil v večji ali manjši, včasih tudi nobeni meri. Po množini gnojil so potem tudi uspehi.

Marsikdo si bo mislil: naši pradedje niso gnojili z umetnimi gnojili, niso poznali nobenih drugih novotarij, pa so pridelovali več in boljše blaga nego mi. To je bilo lahko možno. A treba pomisliti, da imamo dandanes pri popolnoma drugih razmerah tudi mnogo škodljivcev, katerih nekdanji ni bilo, in pa da naša zemlja pred davnimi leti še ni bila tako izsesana kakor je dandanes. Časi in z njim razmere se spreminjajo in nekako sugestivno, očarajoče potezajo človeka, hoté ali nehoté za sabo; in slabo se godi istemu, ki zaostaja vkljub temu.

Umetna gnojila so za kmetovanje neobhodno potrebna. Vendar pa moramo imeti pred očmi, da dober hlevski gnoj je bil, je in bo vedno prvi in poglavitni kmetovalcev gnoj, kajti le ta ima v sebi vse potrebne hranilne snovi in poleg tega je le on zmožen, da rahlja zemljo, jo segreva in zareja v njej ona majhna živa bitja, bakterije, ki so največjega pomena za rodovitnost prsti. Umetna gnojila naj praviloma le popolnujejo hlevski gnoj in naj se sama le takrat in tamkaj rabijo, kadar in kjer ni dovolj hlevskega gnoja, ali, kjer ga iz gospodarskih vzrokov ni mogoče rabiti.

Gnojiti vedno in edino z umetnimi gnojili, torej ne kaže, ker jim manjka lastnost, rahljati zemljo, jo greti in jej pripojiti bakterije. Najbolje je, da gnojimo s hlevskim gnojem in umetnim gnojilom, ali pa eno leto s hlevskim gnojem, drugo leto z umetnim gnojilom itd.; na ta način dosežemo prav dobre uspehe.

Umetna gnojila imajo v primeri s hlevskim gnojem marsikatero prednost. Pred vsem se izsesani in oslabei zemlji lahko hitro opomore, da je zopet rodovitna, ker so hranilne snovi v umetnih gnojilih v taki obliki, da se rade topé, da jih torej rastline lahko uživajo. Z umetnimi gnojili lahko zadoščamo zahtevam različnih rastlin, ker gnojimo s tistim umetnim gnojilom, čegar hranilno snov rastlina zahteva v večji meri. Setvam, ki so slabe vsled slabega vremena, ali drugih elementarnih neugod, ali so prerodka vsled rastlinskih škodljivcev, z umetnimi gnojili lahko hitro pomagamo, da si zopet opomorejo. Zelo velike važnosti pa je gotovo, ako je možno z umetnimi gnojili gnojiti tudi po takih krajih, kamor je hlevski gnoj težko spraviti, n. pr. po strminah in kjer je dovažanje hlevskega gnoja zvezano z velikimi stroški (okolški vinogradi).

Da pa umetna gnojila tudi primerno učinkujejo, je potreben primerno obdelovanje zemlje, urejena vlaga v zemlji, t. j. zemlja ne sme biti premokra in ne presuha, in pa seme, oziroma rastlina mora biti zdrava, dobra.

Velika napaka, ki jo mnogokrat vidimo pri rabi umetnih gnojil, je, da mislimo, da vse, kar se imenuje umetno gnojilo, more nadomeščati ali popolniti hlevski gnoj. Dogajalo se je in se dogaja, da prihaja kmet k trgovcu in zahteva nekaj vreč umetnega gnojila, posebno tistega, ki je po ceni. In pri vsej svoji besedičnosti postreže trgovec kmeta z veliko množino umetnega gnojila in po nizki ceni. Ali je umetno gnojilo dobro, ali odgovarja zahtevam določne zemlje, ali vsebuje vse iste hranilne snovi, ki jih ta zemlja najbolj potrebuje, ali je množina hranilnih snovi jamčena — je pri tem seveda postranska stvar. Seveda: kakor zahtevano, tako postreženo. Kakor smo že omenili poprej, potrebuje rastlina vseh redilnih snovi in tu zopet različne rastline različne množine redilnih snovi. V srednji letini n. pr. jemlje krompir na 1 ha zemlji 154 kg kalija 44 kg fosforove kisline 96 kg dušika, vinska trta na 1 ha zemlji 68 kg kalija 22 kg fosforove kisline 62 kg dušika.

Iz tega je razvidno, da razne rastline potrebujejo različne množine hranilnih snovi. Nekaj skupnega pa imajo vse rastline; to je, da vsaka potrebuje vseh treh hranilnih snovi. Enostransko gnojenje s samo eno hranilno snovjo bi bilo brez hasni. Če izmed navedenih hranilnih snovi manjka le jedna, se rastlina ne more pravilno razvijati toliko časa, dokler ne dobi primanjkuječe hranilne snovi, pa je naj drugih hranilnih snovi še toliko v zemlji. To je najvažnejše pravilo nauka o gnojenju; zakon po Justu pl. Liebigu: Priderek se ravna po oni redilni snovi, ki jo ima rastlina na razpolago v najmanjši meri. Naslednji primer bo služil v boljše razumevanje in razlaganje tega najvažnejšega vprašanja gnojitve. Polje ima n. pr. fosforove kisline za 20 q zrnja, dušika dovolj za zrast 28 meterskih stotov zrnja, kalija pa za 35 q zrnja. V najugodnejšem slučaju pridelamo le 20 q, akoravno je ostalih redilnih snovi za dosti večji priderlek na razpolago, ker fosforova kislina, ki je je najmanj v zemlji, zadošča samo za 20 q zrnja. Če bi to zemljo še tako močno pognojili s kalijem ali dušikom, bi vendar ne pridelali več nego 20 q zrnja. Če pa zemlji s superfosfatom ali Tomasovo žlindro dodamo toliko fosforjeve kisline, kolikor je potrebuje za 28 q zrnja, ga tudi pridelamo 28 q. Razmerje med množinami redilnih snovi je lahko tudi drugačno, kajti zemlja ima enkrat te, drugokrat druge redilne snovi v večji množini.

Mnogo in mnogokrat ne upoštevamo pri gnojenju z umetnimi gnojili tega glavnega zakona o najmanjši množini; zato imamo tudi toliko neuspehov. Zapomnimo si, da so umetna gnojila uspešna le tedaj, če dajamo zemlji popolno gnojenje, če jo gnojimo z dušičnatimi, fosforinimi, kalijevnatimi, morebiti apnenimi gnojili.

Umetna gnojila, ki vsebujejo fosforovo kislino so: Tomaževa žlindra, superfosfat, kostna moka in dr. Od teh se rabi največ Tomaževa žlindra, ker se z njo dosežajo pri vseh rastlinah prav izvrstni uspehi in bogati pridelki. Ne učinkuje pa samo s svojo fosforovo kislino, ki znaša 13-20%, ampak tudi z apnom, ki ga vsebuje kakih 50%. Vrednost Tomasove žlindre je določati po množini fosforove kisline, raztopne v citronovi kislini. S Tomasovo žlindro se najbolje gnoji travnike, kjer se je radi trajnega učinka zelo priljubila. S Tomasovo žlindro se obenem gnoji travnike tudi s kajnitom ali 40% kalijevo soljo, na kar pa se kmetovalci dostikrat ne ozirajo. S Tomasovo žlindro se gnoji v jeseni in to rahlo, srednje zvezno in pa barsko zemljo. Na boljši zemlji in pa spomladi jemljemo superfosfat, ki učinkuje zelo hitro.

Kalijeva umetna gnojila so: kajnit (12-4% kalija) in 40% kalijeve sol. Kajnit se rabi v jeseni in to za lahko in srednje zvezno zemljo; s postranskimi solmi deluje kajnit na zemljo, da je bolj zvezna in bolj vlažna. 40% kalijeve sol učinkuje hitro, se torej rabi spomladi pred setvijo, ali se lahko potresa, ko so setve že ozelenele in se pripornča bolj za gnojenje težke zemlje. 40% kalijeve sol je v primeri z kajnitom cenejša.

Dušičnata umetna gnojila so: čilski solitar (15% dušika), žveplenokisli amonijak (20% dušika) i. dr. Čilski solitar se v vodi takoj razkaja in ga rastline lahko takoj jemljejo vase; radi tega je treba, da se gnoji z njim večkrat v majhnih deležih. Glede gnojilne vrednosti je čilski solitar boljši, nego vsako drugo dušičnato gnojilo. Žveplenokisli amonijak se razkroji še le čez nekaj časa v zemlji; radi tega se spravlja v zemljo vedno nekaj časa pred setvijo. Prednost ima to, da njegov dušik zemlja v sebi drži ter daje, polagoma, pa enakomerno rastlinam dušičnate hrane. Najbolje učinkuje na gorki, apneni, sprsteninasti, dosti vlažni srednji zvezni zemlji.

Žita in gomoljnice zahtevajo popolno gnojenje, ako uporabljamo le umetna gnojila brez hlevskega gnoja, to je, pognojiti jim moramo s fosforinimi, dušičnatimi in kalijevim gnojilom. Za travnike in deteljišča zadostuje navadno le gnojenje s fosforovo kislino in kalijem.

Dušičnatih gnojil je treba za travnik malokedaj, za deteljišče pa sploh ne, ker se razne vrste detelje, katere nahajamo tudi na travniku, navzemajo dušika iz zraka.

Navadno nam primanjkuje dobrega hlevskega gnoja in to posebno v dosego bogatih pridelkov; tudi je dovažanje in donajanje hlevskega gnoja v naših hribih mnogokrat zvezano s prevelikimi stroški; uporabljala bi se naj vsepovsod umetna gnojila. Pač pa moramo pri uporabi umetnih gnojil biti zelo previdni in se ravnati po izkušnjah naprednih kmetovalcev, strokovnih knjig in listov in stokovnjakov. Kakor je množica porabe mila merilo napredka in kulture narodov, tako je poraba umetnih gnojil merilo napredka v kmetijstvu.

Železnato Kina-Vino Serravallo**za bolehnne in rekonvalescente**

Prevroča volje do jedi, utrjuje žolodce in ojačuje tudi organizem

Priporočeno od najslavnejših zdravnikov v vseh slučajih, kadar se je treba po boleznih ojačiti.

Odklikovane s 22 kolajnami na raznih razstavah in s nad 6000 zdravniškimi spričevaji.

Izbori okusa

Lekarna Serravallo - Trst**Volneno**

blage za ženske in suknjo za moške obleke, zadnje mode razpošilja najceneje Jugoslavanska razpošiljalna R. Stermecki v Celju št. 302

Vzori na zahteva poštno preste.

Restauracija FINDING**Trst, Via cologna II****Vsako nedeljo in praznik****PLES**

Vstop 50 stotink, po 8. uri 30 stotink.
K PLESU SVIRA MESTNA GODBA.

Pekarna in slaščičarna**Josipa Zavadlal****Trst, Via Madonna št. 12.**

Kruh svež trikrat na dan. Vino in likerji v steklenicah. Sprejema se kruh in drugo v pecivo. Postrežba na dom.

Pekarna, slaščičarna**s tovarno biskotov**

in zalogo vin v buteljkah. — Skladišče moke iz prvih mlinov.

Prevzemajo se pečenje in naročila za ženitve in krste. — Kruh svež trikrat na dan pri —

FRANCESCO BLAZINA**Trst, via Giulia št. 25.****Veliko skladišče klobukov**

dežnikov, bele in pisane srajce, izlask. platna žepnih robcev, moških nogavic itd. itd.

K. CVENKEL Trst, Corso 32**Cene zmerne. - Postrežba točna in vestna****Narodna trgovina.**

2066

Narodna trgovina.**Najnovejši dohodi**

Najsijajnejših in najbolj praktičnih novosti na polju igrač. — Potovanjski predmeti. Vozčki in sportni vozčki za otroke. Usnjati predmeti. Umetni ognji. Fotball in razni sportni predmeti. Opanke. Posebno trpežne kuhinjske potrebščine iz aluminija, in iz železa Spinx neodlušljive samo v trgovini

CANDOTTI, PRATOLONGO & Comp.**Nova zaloga kuhinjskih predmetov in igrač.****Trst — Via Gioachino Rossini št. 24 ogel ul. Caserma.****Velikanska izbora!****Cene da se ni bati konkurence!****Moja žena**

in vsaka pametna, štedljiva gospodinja uporablja mesto dragega kravjega, kuhinjskega ali namiznega masla boljše, zdravje, redilno izdelano in skoraj za polovico cenejšo margarino

„UNICUM“

Dobiva se povsod, ali pa se naroči naravnost. Združene tovarne masla in margarine. (Vereinigte Margarine- u. Butterfabriken) Dunaj, XV. Diefenbachgasse 59.

Velikanska zaloga manufakturnega blaga**M. AITE****ulica Nuova 36 s podružnico ulica Nuova 38, vogal S. Lazzaro**

Naznanja svojim cenj. odjemalcem in slav. občinstvu, da prodaja zaradi prenapolnjenja blaga po zelo znižanih cenah manufakturno blago vsake vrste za pomladansko in poletno sezono in sicer: velika izbora volnenega blaga za ženske in moške obleke. Zefir, voile, perkal in batist vse v najmodernejših barvah, kakor tudi ogromne zaloge vsakovrstnega perila na meter platnenega in bombaževga blaga. Trliž, žima in volna za žimnice, (matrace), posteljna pogrinjala in vsakovrstna zagrinjala bele in barvane. Velikanska izbora narejenega perila za ženske in moške in sicer: srajce, pletenice, ovratnike, ovratnice itd., vse po najzmernejših cenah.

Razne svilne, okraski in drobnine za šivilje in tudi krojače.

Vse blago iz naših prvih tovarni

Cene nižje od vsake konkurence

KAROL KLOSE

kleparski mojster na OPČINAH
(blizu kolodvora državne železnice)
ima lastno kleparsko in mohančno delavnico
za stavbena in industrijska dela.

Se priporoča posebno za popraviljavo
trtnih škropilnic za bakreni vitrijol, kakor
tudi sesale vsakega sistema.

Prodaja kuhinjskih in poljskih priprav
lastnega izdelka.

Zastopnik novega aparata za izdelovanje
plina z žarečo lučjo in glasovitih dvokoles Styria
Ivan Puch & drug. Gradec, Dürkoff &
Diana in Neumann, "Germania" iz Draždan.
Zaloga vseh potrebščin. Delavnica za popravila

Tovarna za gornje dele čevljev
išče za Kranjake in Hrvaško pridnega vpeljanega

potovalca,

zmožnega hrvaškega jezika proti stalni
plači ali proviziji. Ponudbe s prepisi spri-
čeval pod "Stalna plača ali provizija 1829"
na anononno ekspedicijo

Eduard Braun, Dunaj I. Roenturmstrasse 1.

Velika zaloga dvokoles
in kmetijskih strojev, gramofonov,
orkestronov pri **Batjel-u**,
Gorica, Stalna ulica št. 2 in 4.
Mehanična delavnica. — Prodaja na
obroke. Ceniki franco. Velika zaloga
vsakovrstnih strojev rabljenih po ceni.

ODVETNIŠKA PISARNA
Dr. Fr. Brčić-a in Dr. M. Pretnar-ja
v Trstu, ulica Nuova št. 13, II.

sprejme takoj spretnega
odvetniškega uradnika
veščega slovensko-italijanskega jezika
in ob jednem strojepisja.

Plača po pogodbi in praksi.

št. 1329.

Razpis dražbe.

Občina Zgonik — političen okraj
Sežana — razpisuje

gradnjo občinskega
napajal. šča

v Zgoniku. Gradnja je proračunjena na
12.261 kron 49 vin.

Načrti, proračun kakor tudi posebni
stavbeni pogoji so na ogled v Zgoniku
h. št. 15.

Pismene ponudbe z varščino 10 %
je doposlati podpisnemu uradu naj-
kasneje do 21. sept. t. l.

Občina si pridržuje popolno pravo
izbiro ponudbe, eventualno razpiše po-
novno dražbo.

Zupanstvo občine Zgonik

dne 8. septembra 1912.

Upravitelj: M. Doljak.

Trgovina oblek
AL GRAN MERCURIO
se je preselila
v isto ulico nasproti št. 8.
Obleke za moške in ženske
po izvanredno nizkih cenah.

Dobro jutro! Kam pa kam?

"Grem kupit par čevljev." — "Ako hočeš
biti dobro postrežen, Vam svetujem, da gress
v ulico Riborgo št. 31
(„Al buon Operario“)

tam dobite vsakovrstno obuvalo od najfinejših
do najnavadnejše vrste po nizki ceni. SVOJ
K SVOJIM! — Priporoča se lastnik
M. IVANCIC

Umetni : fotografski
pri sv. Jaku-
pri sv. Jaku-
ulica Rivo šte. 42 (prilika)

Posobnost : Povočanje
vsakotere fotografije.
Kadi udobnosti P. M. naročnikov
sprejema naročila in jih izvršuje na
domu, eventualno tudi zunaj mesta.

ZDRAVNIK
Med. Dr. Karol Perničič
ordinira od 11—12
Trst, ulica Bonomo 3/II. (nasproti
Dreherjeve pivovarne).

Gualtiero
Cozzio
Passo San Giovanni 2
in Torrente 15
(nasproti Chiozzi) Trst
PRVA brusarska
DELAVNICA
na električni motor.
Bogat izbor škarij
brivnih britev,
nožev itd. itd. itd.
Brušenje vsakovrst-
nih rezil in strojev
za striženje las.

Martin Dovgan
Trst, ulica Giulia 86.
Priporoča cenj. občinstvu svojo na
novo prevzeto in že 50 let obstoječo
trgovino jestvin in kolo-
nialnega blaga.
Dobiva se Kolinsko kavo, liрске testenine
ter rezno blago iz narodnih tovarn.
Razpošilja po pošti dnevno pakete
do pet kg naprej. — Blago vedno
sveže in I. vrste. **CENE ZMERNE.**
SVOJ K SVOJIM!

Zaloga tu- in inozem. vin špirita likerjev in
razprodaja na drobno in debelo
JAKOB PERHAUC
Trst, Via delle Acque št. 6, Trst
(Nasproti Caffè Centrale)
Velik izbor francoskega šampanjca, penečih desert-
nih italijanskih in avstro-ogorskih vin. Bordeaux
Burgunder, renskih vin, Mesella in Ohianti. Rum,
konjak, razna žganja ter posebni pristni tropinovec,
slivovec in brinjevec. Izdelki I. vrste, došli iz do-
ličnih krajev. Vsaka naročila se takoj izvrši. Raspo-
šilja se po povzetju. Ceniki na zahtevo in franco.
Razprodaja od pol litra naprej. 263

Gostilna „Alla Colomba“
Trst, ulica Commerciale št. 14
toči najbolje dalmatinsko in istrsko črno
vino in izvrstno opolo, kakor tudi najbolji
marsala, vermuth itd. Vedno sveže pivo
Domača kuhinja: mrzla in gorka jedila
vedno na razpolago.
POSTREŽBA TOČNA. — CENE ZMERNE.
Za obilen obisk se priporoča udani
LEOPOLD NOVIČ, lastnik.

Josip Zavadlal
Trst, ulica Marco Polo 6.
Priporoča cenj. občinstvu
svojo pekarno
Večkrat na dan svež kruh. Prodaja se moka
iz prvih mlinov. Likeri in vino v steklenicah.

Kupujte „Narodni kolek!“
Veliko presenečenje!
Nikoli več v življenju
take prilike! 600 koma-
dov za samo 3 K 80 v.

Krasna pozlačena prec. ura na sidro z veržico,
natančno idoča s triletnim jamstvom, moderna svi-
lena kravata za gospode, 3 komadi finih žepnih
rut, 1 kras. gosp. prstan, s ponar. kamnom, 1 krasna
eleg. damska garnitura, obstoječa iz krasnega ko-
ljeja iz orient. biservov, mod. damski okrasek s pa-
tentno zapono, 2 eleg. damski zapustniki, 1 par
uhanov, 1 krasno toaletno žepno zrcalo, 1 usnjata
denarnica, 1 par manšetnih gumbov, 3 stop. double,
s pat. zapono, 1 eleg. album za razglednice, naj-
lepše na svetu, 3 šaljivi predmeti, velika veselost
za stare in mlade, 1 ljubinski spisovnik za go-
spode in dame, 20 kom. korespondenčnih predme-
tov in še 500 rabljivih, potrebnih predmetov. Vse
skupaj z uro vred, ki je sama toliko vredna, stane
3 krone 80 vin. Pošilja proti povzetju dunajske
razpošiljalna tvrdka Ch. Jungwirth, Krakovo št. 47
NB. Pri naročbi dveh zavojev se priloži an-
gleška brivna britev prve vrste. Za neugajajoče se
vrne denar.

ODLIKOVANA
tržaška prodajalna obuval
ULICA GIOSUÈ CARDUCCI ŠT. 21
Razn. različnih izberov najfinejših moških in žen-
skih obuval po najnižjih cenah se prodajajo tudi
po izrednih cenah:
Usnje Boxcalf s trakovi . . . po K 10—
Usnje Boxcalf z elastiko . . . po K 10—
Usnje Boxcalf oblika Derby . . . po K 10 50
Usnje Boxcalf z zaponami Triumph po K 10 50
Enaki za dečke 1 K manj. — Vsakov. blago I. vrste.
Oblike moderne. — Delo zelo trpežno.

STIPAN MIMICA
trgovina dalmatinskih vin
lastnega proizvoda iz Rogaznice pri Omišu
GOSTILNA v ulici sette Fontane
št. 2 (vokal Piazza Barriera)
BUFFET v ulici Nuova šte. 5.
GOSTILNA v ul. dell'Istria št. 14.
Vine na debelo in za družino v vseh
gostilnah.

Kavarna
pri rojanskih obokih
(al Volti di Rolano) Tel. 19-34
ima na razpolago vsakovrstne
likere tu- in inozemskih tova-
ren, sladoled in vedno sveže
pivo. Poleg tega ima vsako-
vrstne slovenske, italijanske, nemške, češke in
madjarske časopise in revije ter ilustracije. Dva bi-
ljarda. Postrežba točna. Cene zmerne. Snaga zadržana.

Prodajalnica ur in dragocenosti
G. Bucher
(ex drug Dragotina Vekjeta)
Trst (nasproti prejšnje prodaj. D. Vekjet) **Corso št. 36.**
Bogati izbor zlatanine, srebrnine, dragoce-
nosti in žepnih ur. Kupuje in menja staro
zlato in tudi srebro z novimi predmeti. —
Sprejema naročila in popravlja vsakovrstne
srebrnine, zlatanine, kakor tudi žepne ure.
DELO SOLIDNO. CENE ZMERNE.

August Höltl
via Stadion 35.
Velik izbor Placqué-veržice
garantiranih in priveskov.
Napretniki in zapustnice.
Zlate, srebrne, nikelnate in
jeklene ure. Regulatorji iz
prvih tvornic „Zenit“ in
„Omega“. Poprave z ga-
rancijo enega leta. Gramo-
foni in plošče vseh vrst.

Alojzij Boik
Trst - ulica Belvedere št. 3 - Trst
Trgovina delikates,
kolonialnega blaga in jestvin vseh
vrst. Blago vedno sveže in prve vrste.
Razpošilja se tudi po pošti in do-
stavlja na dom

Nova klobučarna
Giorgio de Luisa
Trst, ulica Barriera vecchia šte. 2.
Moderna dobro preskrbljena zaloga
klobukov iz prvih tovarov.
Velikanska izbira angleških čepic
za moške in dečke.
Cene izredno zmerne. Sprejemajo se poprave.

Gostilna Max
Trst, via Petronio 2 (pri novem trgu). Toči
se istrsko črno in belo vino, kraški teran
vipavsko vino in Dreherjevo pivo. Točijo
se tudi vsakovrstni likeri in žganje ter kava.
Kuhinja vedno pripravljena z gorkimi in
mrzlimi jedili. Odprto od 5 zjutraj naprej.

Slovenci in Slovani
Kadar kupujete pri tvrdkah
katere oglašajo v „Edinosti“,
sklicujte se vedno na oglas v
našem listu, ker tako bode
znale dotične tvrdke, da pri-
našajo oglaš, ki jih uvrščajo v
Edinosti, dobiček, in radi tega
bodo uvrščale svoje oglaš tudi
v bodoče v našem listu. Za to
bode bolje postreženi, zraven
tega pa pomagajte s tem ma-
: : terjalne listu „Edinosti“ : :

ČEVLJARNICA
Valentin Čeh
Trst, ul. G. Carducci 40.
Prodajalna z delavnico vsako-
vrstnega obuvala za moške in
ženske ter otroke.
SPREJEMAJO SE NAROČILA
PO MERI.
Cene zmerne. Svoji k svojim!

Matija Bulić
priporoča cenj. občinstvu
svojo gostilno „Ai buoni amici“
ulica Belvedere št. 39,
točilnico vina in piva
z raznimi mrzlimi jedili
v Trstu, v ulici Benvenuto Cellini št. 1,
gostilno „Ai buon Almissan“
v Rojanu, ul. Montorsino 3,
točilnico vina v Barkovljah
(Bovedo), ul. Perarolo št. 342
(hiša Ščuka).

Toči se prvovrstno dalmatinsko črno,
belo in opolo vino iz Omiša ter pivo.
JOSIP BABIČ - Trst
via San Marco št. 12.
Priporoča svojo na novo prevzeto in
urejeno
GOSTILNO
Toči se vipavsko belo vino, istrsko
črno, opol dalmatinski, vermut, marsala.
Kuhinja domača vedno na razpolago
— 2 gorkimi in mrzlimi jedili. —

G. de VECCHI
naslednik A. FONDA,
Trst, ulica del Bosco št. 17.
Zaloga sena, krme in otrobov.
Seno I. klase, ogersko seno,
beneški otrobi, otrobi št. 84.

Dr. PEČNIK (Petschnigg)
Trst, via S. Caterina šte. 1.
Zdravnik za notranje (splošne) bolezni:
8—9 & 2—3 in špecialist za kožne in
vodne (spolne) bolezni: 11 1/2—1 & 7—7 1/2.

Trgovina kuhinjskih
potrebščin
Trst, ul. Commerciale 3.
Velik izbor kuhinjske in sploh
hišne priprave, porcelane in ste-
klovine, luči in lesenih priprav.

NOVA
GOSTILNA
Trst, ulica del Rivo št. 17
toči najbolje istrsko črno in vipavsko
belo vino ter vedno sveže pivo.
Domača kuhinja!
MRZLA in GORKA JEDILA vedno
na razpolago!
Najtočnejša postrežba. **ZMERNE CENE.**

Nicolò Cosciani
koncesioniran zobni tehnik
Trst, ulica Ponterosso 5. II.
vhod v ulici Nuova šte. 15
Sprejema 9-12 1/2 in 2 1/2-7. Cene zmerne.

EMILIA CEREGATO
TRST
Campo San Giacomo šte. 2.
Priporoča cenj. občinstvu svojo
trgovino pisarniških in šolskih
potrebščin.
Prodaja razglednic in igrač vseh vrst.

Slovensko gledališče.

Intendanca slov. gledališča v Trstu vabi na abonement vse tiste, ki so bili že v lanskem sezoni abonirani. Novi abonenti se lahko prijavijo pri g. režiserju Dragutinoviču, ali pri blagajniku g. Muhi.

Abonement na lože in sedeže.

Letos so tri vrste abonementa: A) par-abonement, ki ima za podlago nedeljsko predstavo; B) nepar-abonement, ki se odira na predstavo med tednom, in C) celi abonement, to je, par in nepar skupaj.

Abonement A par ozir. B nepar vsak po 25 predstav in velja:

Sedež z vstopnino vred od I.—IV. K 60.— mesečni obrok K 10.—, sedež z vstopnino vred od V.—VIII. K 48.— mesečni obrok K 8.—, sedež z vstopnino vred od IX.—XV. K 36.— mesečni obrok K 6.—

Lože I. vrste brez vstopnine (s 4—5 sedeži) K 180, mesečni obrok K 30. Lože II. vrste brez vstopnine (s 4—5 sedeži) K 150, mes. obrok K 25.

Abonement C par in nepar skupaj (50 predstav) velja:

Sedež z vstopnino vred od I.—IV. K 102.—, mesečni obrok K 17.—, sedež z vstopnino vred od V.—VIII. K 84.— mesečni obrok K 14.—, sedež z vstopnino vred od IX.—XV. K 60.—, mesečni obrok K 10.—

Lože I. vrste brez vstopnine (s 4—5 sedeži) K 300, mes. obrok K 50. Lože II. vrste brez vstopnine (s 4—5 sedeži) K 204, mes. obrok K 34.

Abonement je približno 20 od sto pusta od običajnih cen. Abonement se plačuje v 6 mesečnih obrokih v naprej.

Tržaška mala kronika.

Trst, 7. septembra 1912.

Nepopoljšljiv tat. Včeraj je bil aretiran po nekem uslužbencu zavoda ključarjev 34letni Tržačan Umberto Romito, težak, stanujoč v ljudskem prenočišču v ul. Gaspere Gozli. Romito si je prilastil v skladišču št. 6 v prosti luki nekoliko kosov perila in nekaj kave. Romito je znan umorilec, ki krade iz navade, in zato ga je policija izročila deželnemu sodišču.

Zmešalo se jim je. Andrej Fanelli, star 48 let, stanujoč v ulici deli Eremo št. 886 Helena Šepić, stara 29 let in stanujoča v ul. della Sanità št. 6, ter Alojzija Daris, stanujoča v ulici Gioachino Rossini št. 2 so bili včeraj po Trevesu prepeljani v opazovalnico, ker so se pokazali na njih znaki blaznosti.

Porotno sodišče.

Predsedstvo c. kr. deželnega sodišča razglasa, da se začne jesensko porotno za sedanje dne 7. oktobra t. l. ob 9. zjutraj. Za predsednika porotnih razpravam je bil določen predsednik c. kr. dež. sodišča Josip Milovčič, za njegove namestnike pa: podpredsednik c. kr. dež. sodišča Ivan Clarici, c. kr. viš. sod. svetnik dr. Fran Andrič ter dež. sod. svetnika Josip Mioin in dr. Teodor Stegu.

Društvene vesti.

Klub „Kolumbus“ priredi danes, dne 8. septembra t. l. plesni venček pod vodstvom plesovodja g. Jos. Bizjaka v „Gospodarskem društvu“ na Vrleti (ulica dello Scoglio). Pri plesu bo sviral Svetoivanski orkester in bo delovala šaljiva pošta. Začetek ob 6 zvečer, traja do polnoči.

Akademsko fer. društvo „Balkan“ priredi svoj občni zbor v sredo, 11. t. m. ob 9 zvečer v „Narodnem domu“ v Barokovljah, in sicer z običajnim dnevnim redom. Člani in starešine naj pridejo polnoštevilno.

Trgovsko izob. društvo sklicuje za danes, dne 8. t. m., ob 10 predpoldne v društvenih prostorih volilni sestanek, ker bo občni zbor že drugo nedeljo. Prosimo gg. člane, da se polnoštevilno udeležijo občnega zbora.

Pevsko društvo „Trst“. Danes ob 1:30 popoldne so vabljeni vsi člani v društvene prostore, odkoder odidemo na slavnost pevskega društva „Hajdrih“ na Prosek.

Nar. del. organizacija.

— Zidarska skupina NDO se vedno bolj razvija in procvita. Zlasti so se začeli pridruževati tej skupini zidarji, ki so bili posil pri socijalnih demokratičnih organizirani. Prvi september je markaterega zbudil. In kako bi ga tudi ne, saj se je prvega septembra razvila zastava, ki pojde v boj odločno ne proti delavcem, temveč proti sovražnikom delavstva — kakor je to lepo povedal predsednik zidarske skupine Pregar v svojem nagovoru pri razvijanju za stave. Kdor je bil ta dan pričujoč in ima v prsih srce, je moral spoznati, da je boj zidarjev združenih v NDO res pravičen, da je to boj pravičnega proti krivičnemu. Spoznala je v resnici vse to velika množica slovenskih zidarjev — in vpisali so se v NDO in tako zidarska skupina narašča vedno bolj. Kdor se bojuje za svobodo — zmaguje, kdor pa hoče svobodo zatreti, pada na tla — uničen!

Danes ob 10 dopoldne sestanek pekarskih pomočnikov dvorani N. D. O. ul. Sv. Franciška 2.

BRZOJAVNE VESTI.

Hochenburgerjev jezikovni ukaz in Čehi.

PRAGA 7. (Izv.) Načelnik češkega državnozbornskega kluba, bivši minister dr. Fiedler je včeraj interveniral v zadevi najnovejšega jezikovnega ukaza justičnega ministra dr. Hochenburgerja pri ministrskem predsedniku grofu Stürgku. Dr. Fiedler je vprašal ministrskega predsednika, ali je justični minister izdal ta ukaz sporazumno z ministrskim predsednikom in ali ministrski predsednik prevzame soodgovornost za ta korak justičnega ministra. — Izjavil je obenem, da bo češki klub po odgovoru ministrskega predsednika storil svoje nadaljše korake v tej zadevi. Odgovor ministrskega predsednika še ni znan.

Hochenburgerjev jezikovni ukaz.

DUNAJ 7. (Kor.) C. kr. korespondenčni urad je dobil z ozirom na znani ukaz justičnega ministra z avtoritativne strani obvestilo, da po besedilu tega odloka justičnega ministrstva na predsedništvo višjega deželnega sodišča v Pragi ne more biti nit govora o posezanju v neodvisnost sodnikov, da se niso izdala navodila za razglasanje § 13 zakona o organizaciji sodišč, da na sprotno justično ministrstvo ni zavzelo nikakega stališča k tej zadevi in tudi ne namram razsojanju najvišjega sodnega dvora iz tega izhaja nadalje, da ima justično ministrstvo edino le namen, s pomočjo justične uprave po zakonu o organizaciji sodišč po danega pomočnika delovati na to, da se pri enemistnem sodišču kolikor mogoče preprečajo procesnemu in materialnemu pravu nasprotujoče razsodbe, ki morajo motiti pravni čut.

Prestolonaslednik Franc Ferdinand in nemški kancelar Bethmann-Hollweg.

DUNAJ 7. (Kor.) Prestolonaslednik Franc Ferdinand je prispel danes zjutraj s svojo rodbino iz Solnograda na Dunaj. Z istim vlakom je došel na Dunaj tudi nemški državni kancelar Bethmann-Hollweg, ki sta ga nadvojvoda in soproga na kolodvoru priskrbeno pozdravila in se dalje časa žojim pogovarjala. Državni kancelar se je po kratkem postanku odpeljal v Buchlov v posete k ministru zunanjih zadev grofu Berchtoldu.

Bethmann-Hollwegova konferenca z grofom Berchtoldom.

DUNAJ 7. (Izv.) Vsi današnji listi ob širno razpravljajo o obisku nemškega državnega kancelarja Bethmann-Hollwega pri avstrijskem zunanjem ministru grofu Berchtoldu v Buchlovu na Moravskem. Splošno mnenje je, da pride tu do važnih sklepov v zadevi razmer v Turčiji in o splošnem političnem položaju.

RIM 7. (Kor.) Govoreč o sestanku nemškega državnega kancelarja z avstrijskim ministrom zunanjih zadev pravi „Vita“, da je pričakovati od tega sestanka dobrih auspicijev za rešitev sedanega zamotanega položaja. Bethmann-Hollweg je bil v Rusiji in prihaja sedaj v Avstrijo. Nemčija je prav tako kakor Rusija zainteresirana na tem, da ostane na Balkanu status quo. — Postopanje Nemčije izliva iz današnjega političnega položaja in podpira predloge Avstrije ter inicijativno grofa Berchtolda.

„Vita“ zaključuje z ugotovitvijo, da sme Italija napram razrešitvi sedanega zamotanega položaja z upanjem slediti postopanju ministrov obeh zaveznih držav.

Kraljevi komisar na Reki.

BUDIMPEŠTA 7. (Izv.) Do meseca oktobra se morajo v Reki izvršiti volitve v mestni občinski zastop, pri čemer pa najbrž pride do suspenzije mestne občinske avtonomije. Če bo namreč izvoljen v občinski zastop bivši državnozbornski poslanec Zanella, kar se skoraj gotovo zgodi, odstopijo vsi člani večine. V tem slučaju bi vlada imenovala potem namesto župana kraljevega komisarja.

Državni zbor.

DUNAJ 7. (Izv.) Nemški „National Verband“ je sklenil v svoji današnji seji, da naj se parlament skliče prej ko mogoče.

Umor nemškega konzula?

NEW YORK 7. (Izv.) Še ne potrjena vesti pravijo, da je bil umrjen v Mexiki tamonjski nemški konzul Weber.

Poljsko - maloruska sprava pogajanja.

LVOV 7. (Izv.) Danes so se pričela v Lvovu posvetovanja o gališki deželnozbornski volilni reformi. Situacija se ne smatra več za tako ugodno, kakor pred kratkim, in nekateri listi poročajo, da je položaj zelo vznemirljiv.

Trpinčenje vojaštva na vajah.

DUNAJ 4. (Izv.) Dunajskim listom poročajo iz Budimpešte o strahovitih trpinčenju

Zadružni napredek. - Ljudska hranilnica in posojilnica v Trstu se je preselila iz ulice Caserma št. 16 v lastno hišo ulice Torre bianca 21. (Glej oglaš.)

Sukna,

modre in modno blago za gospode in dame, priporočam KAREL KOCIAN, tovarna sukna, v Humpolcu (Češko), Uroci franco.

:: Paroplovna družba S. D. Tripovich & Co. Trst

Ekspresno Trst-Benetke in nazaj

po morju.

Prevoz v 3 urah s krasnim in zelo hitrim parnikom na turbine

s tremi vijaki „VENETIA“ s tremi vijaki opremljenim z vsem modernim komfortom ter s saloni I., II. in III. razreda.

URNIK:

Odhod iz Trsta:	Prihod v Benetke:	Odhod iz Benetk:	Prihod v Trst:
Ponedeljek 8 predp.	11. predp.	Ponedeljek 2 pop.	5 pop.
Torek 8 "	11. "	Torek 2 "	5 "
Sreda 8 "	11. "	Sreda 2 "	5 "
Četrtek 8 "	11. "	Četrtek 2 "	5 "
Petek 8 "	11. "	Petek 2 "	5 "
Sobota 8 "	11. "	Sobota 2 "	5 "
Nedelja 8 "	11. "	Nedelja 9 "	opolnoči.

VOZNE CENE:

Iz TRSTA:	Iz BENETK:
Tja: I. razred K 1240; II. razred K 840; III. razred K 540.	Tja: I. razred Lir 13—; II. razr. Lir 850; III. razred Lir 530.
Tja in nazaj (veljavno 15 dni)	
I. razred K 1850; II. razred K 1250; III. razred K 820.	I. razred Lir 19—; II. razred Lir 13—; III. razred Lir 850.
	I. razred K 12—; II. razred K 9—; III. razred K 6—.

Nedeljski izlet Trst-Benetke in nazaj:

FINA BUFETNA POSTREŽBA.

Vozni listki se prodajajo: V TRSTU: pri Mandel & Co, menjalnica, Borzni trg št. 12; P. Christofidis, potovalna agencija, Hotel de la Ville; Urad za potovalce Avstr. Lloydja. — V BENETKAH: pri Radonich fu D., Piazzeta San Marco; Agencija Avstr. Lloydja, Riva Schiavoni. — Listki se razun tega lahko kupijo tudi v družbini kočiji v Trstu na pomolu S. Carlo — v Benetkah v Bacio San Marco.

Pridrzan preklie in premembe ob vsakem času, brez obvestila in odgovornosti.

Doktorica

Klara Kukovec

se je vrnila v Trst in ordinira v ulici Valdirivo 42, II. nad.

(nad kavarno New-York)
od 3 do 4 in pol popoldne.
LIFT NA RAZPOLAGO.

Za one, ki naročajo oglase

Oglase (Inserate) treba naslovljati na Uredništvo lista, in ne na Tiskarno „Edinost“, ne na „Narodni Dom“ in ne na „Hotel Balkan“ v Trstu, ampak edino na „Inseratni oddelček“ našega lista ali na Upravo.

Uredništvo, Tiskarna, Narodni dom in Hotel Balkan nimajo z oglasi nikakega opravila.

To ne pomeni dobro zapomnijo oni, ki naslovljajo oglase v našem listu in želijo, da bodo isti točno uvrščeni. — — —

Oglase treba naslovljati na inseratni oddelček „Edinosti“

Vekoslav Švagel - v Trstu, ulica Giulia št. 11

priporoča slavnemu občinstvu svojo

trgovino jestvin in kolonijalnega blaga. Ta trgovina - dobro poznana od Slovencev v Trstu, v okolici in in na deželi se pod vodstvom gosp. Jakoba Bambiča - postreže enako dobro sl. občinstvu z blagom prve vrste in po zmernih cenah. — Zaloga otrobov, korase in moke.

PRODAJA NA DROBNO IN NA DEBELO.

Priporoča tudi svojo prvo in staro trgovino jestvin v ulici Farneto 10.

SLOVANSKA KNJIGARNA IN TRGOVINA PAPIRJA

Brzojavna adresa: JOSIP GORENJEČ

Trst, ul. Caserma 17.

POLEG KAVARNE COMMERCIO

Poštna naročila obavljajo se isti dan.

Najbogatejša zaloga knjig, papirja in pisarniških potrebščin. Velika zaloga muzikalij, molitvenikov in časopisov

PISARNA

Telefon 17-66.

Telefon 17-66.

Dr. Ferdinanda Černe-ta in Dr. Josipa Mandić-a

preselila se je

v ulico Caserma šte. 8, I. nad.

vojaštva pri vajah, ki so se vršile v okolici Piliš-Csabe. Častniki da so mučili moštvo dan zadnjem z 12 do 15urnimi marši. Tekom enega dneva je pri enem polku padlo 85 vojakov, katerih so morali 44 prepeljati v bolnišnico. Stotnik Miklosy je za prazen nič udaril s pestjo rezervista Ivana Totha, da se je le-ta zgrudil na tla. Stotnik Pileszky je dal rezervista Hidyja skopati v ledeno-mrzli vodi, ker je tožil zaradi hude vročine. Hidy leži sedaj v bolnišnici bolan na pljučnici. Podobnih sjučajev se je prigodilo še več.

Zahrbtna gonja proti pevskemu društvu „Hajdrih“.

PROSEK 7. (Telef.) Z ozirom na vest, ki je bila priobčena v včerajšnjem „Slovenskem Narodu“ in v kateri se zlobno podtikuje pevskemu društvu „Hajdrih“, da ni dovolilo na jutrišnji slavnosti razprodaje cvetlic za „cvetlični dan“, izjavlja podpisani odbor, da izhaja ta vest iz vrst onih, ki iz osebnih razlogov hočejo ovirati nadaljnji razvoj društva.

Odbor pevskega društva „Hajdrih.“

Atentat na smodnišnico.

OLOMUC 7. (Izv.) V zadnjem času je bilo poskušanih več atentatov na tukajšnje erarično smodnišnico a brez uspeha. Ko pa je danes popoldne korakala vojaška straža od smodnišnice v mesto, je nekdo streljal na stražo. Zadet je bil vojak 54. pešpolka Edvard Lang v glavo. Zgrudil se je na tla in prepeljati so ga morali v bolnišnico, kjer so konstatirali težko poškodbo. Strelca so aretirali in bil je to — 13letni učenec meščanske šole Franc Konrad, doma z Dunaja.

Revolucionarno gibanje v ruski armadi.

KRAKOV 7. (Izv.) „Nova Reforma“ poroča, da se je v vilenski guberniji uprl oddelek pionirjev. Prišlo je do boja, v katerem je bilo 100 vojakov mrtvih, 200 pa ranjenih. Vest še ni potrjena.

Vojna nevarnost na Balkanu.

BELGRAD 7. (Uradna.) Današnji uradni list priobčuje kraljev ukaz, s katerim se prepoveduje izvoz pšenice, ovsa in krme od danes pa do 14. novembra t. l.

DUNAJ 7. (Izv.) Današnja večerna „Zeit“ pripominja k tej izvojni prepovedi, da tiče za to izvozno prepovedjo politični nagibi. Srbija da hoče ostrašiti Turčijo. Srbija zna izborni v svoji politiki izrabljati izvozno prepoved in je to tudi že parkrat storila, zadnjikrat leta 1909. po aneksijski krizi.

BELGRAD 7. (Izv.) Prepoved izvoza žita in krme je povzročila v srbskem prebivalstvu veliko razburjenje. Žetev je bila dobra in se izvoz ni prepovedal zato, ker bi bilo pomanjkanje žita in krme. Razburjenje pa je še tem večje, ker je bilo te dni poklicano pod orožje nenavadno veliko številno rezervistov, kar vzbuja bojazen, da se pripravlja vlada na resne korake proti Turčiji.

DUNAJ 7. (Izv.) Dunajski dopisnik korespondence „Vossische Zeitung“ poroča o menenju dunajskih diplomatskih krogov o tej izvojni prepovedi, da hočejo srbski staroradikalci s to prepovedjo opozoriti javno menenje v Srbiji na resnost položaja in je pripravili za nastop novega Pašičevega kabineta. Mnogo resnejši pa da je položaj v Bolgarski, kjer se je batl, da bi znale imeti eksplozije ljudskih čustev vpliv na bolgarsko vlado in ni izključeno, da bi ji dale povod, da dejansko poseže v turške homatije.

DUNAJ 7. (Izv.) Iz tukajšnjih diplomatskih krogov se poroča, da ste avstrijska in nemška diplomacija napravili skupne korake pri romunski vladi, ki naj bi na podlagi svojih ugodnih zvez s turško vlado dosegla pri turški vladi ureditev macedonskih razmer. — Avstrijska in nemška diplomacija pričakuje od te akcije zmanjšanje vojne nevarnosti med Bolgarsko in Turčijo.

KOLIN 7. (Izv.) „Kölnische Zeitung“ poroča iz Petrograda, da je njen petrogradski dopisnik dobil v ruskem zunanem ministruvstvu zagotovilo, da se položaj na Balkanu pri ruski vladi presoja zelo pesimistično. Predlog grofa Berchtolda je le kozarec vode v velikanski požar. Računa se, da pride vsak dan na Balkanu lahko do katastrofe.

KOLIN 7. (Izv.) Bolgarski poslanik v Petrogradu je zagotovil poročevalcu „Kölnische Zeitung“, da se ni treba batl, da bi se dala bolgarska vlada zavesti po vojnem razpoloženju, ki vlada v prebivalstvu.

DUNAJ 7. (Izv.) Vest o prepovedi izvoza žita in krme iz Srbije se je že včeraj raznašala na dunajski in budimpeštanski borzi, pa jo je dementiral uradni korespondenčni biro. Danes pa se ta vest brezdvomno potrjuje. Zatrjuje se, da je srbska vlada prepovedala izvoz zaradi tega, ker je bila v zadnjem času nenavadno velika množina avstrijskega vojaštva porazmeščena ob srbski meji.

LONDON 7. (Izv.) „Daily Mail“ poroča iz Sofije, da smatrati bolgarski nacionalna

in napredno-liberalna stranka za potrebno, da Turčija da Macedoniji avtonomijo. Sicer bi bila mogoče bolgarska vlada prisiljena nastopiti s silo proti Turčiji.

Italijansko-turška vojna

Mirovna pogajanja.

PARIZ 7. (Izv.) Iz Carigrada poročajo, da je odpotoval iz Carigrada v Švico ravnatelj davčnih uradov, Esad bej, z novimi navodili za turške pooblaščenca pri mirovnih pogajanjih. Šerif paša je izjavil napram poročevalcu dunajske „Zeit“, da pogajanja napredujejo popolnoma zadovoljivo.

Turčija grozi z vojno balkanskim državam.

BEROLIN 7. (Izv.) Tukajšnja „Morgenpost“ poroča iz Carigrada, da današnji turški ministrski svet zavzame svoje definitivno stališče napram mirovnemu vprašanju. Turški poslanik pri neki velevladi je baje sporočil turški vladi zelo vznemirljive vesti in turška vlada opaja tudi, da velevlasti zelo rezervirano presoja bojno razpoloženje v Srbiji, Bolgariji in Črnigori. Z ozirom na to je turška vlada pripravljena skleniti mir z Italijo na vsak način, ki ne bi škodoval časti Turčije, prekine pa z balkanskimi državami takoj diplomatične zveze, kakor hitro se zgodi z njihove strani zopet kaka nepravičnost. Odgovornosti za posledice prepušča Turčija velevlastim.

Homatije v Turčiji.

SOLUN 7. (Izv.) Vlada je izdala poziv, naj prebivalstvo vrne orožje. Vodja Albanecve Riza beg je nato dal odpeljati štiri topove na hribe pri mestu Peči, odkoder nadvladuje celo mesto.

SOFIJA 7. (Izv.) Bolgarska vlada je izdelala načrt za ureditev macedonskih razmer, ki ga predloži velevlastim. Načrt zahteva za Macedonijo krščanskega guvernerja, deželni zbor in samostojno orožništvo.

Skrivnost lahke, elegantne hoje.

Palma
Dobiva se v vseh v to stroko spadajočih trgovinah.

Klub „Kolumbus“ priredi danes dne 8. septembra PLESNI VENČEK v „Gospodarskem društvu“ na Vrđeli (ul. dello Scoglio) Svira Sv. Ivanški orkester. Ples traja od 6. do polnoči.

Zračno meblvano sobo v bližini Balkana odda v najem takoj Anton Repenšek, knjigovez, via Belvedere 2. 1784

Osmica. Domač lasten pridelek. Kampanja Adamič, Sv. M. M. zgornja 628.

Dve sobi s pohištvo ali brez pohištva, s kuhinjo ali brez kuhinje, proti južni strani, se iščete takoj. Ponudbe upravi lista.

Odda se meblvana soba pri slovenski družini. Ulica Boschetto 42, vrata 18. 1896

Postrežka učenca sprejme kavarna Balkan. Zdrav, prost, z dobrim apričevalom šole in lepega obnašanja. — Hotel Balkan, Trst.

Odda se v najem stanovanje z vrtom. — Ulica Scoglio 46. 1910

Sprejmejo se dijaki na stanovanje. — Helena Modic, Vogelova ulica 2 — Gorica 1880

Priporoča svojo krojačnico Jožef Škof, ul. Pauliana št. 6, I. 1903

Soba meblvana s prostim udomom se odda v ulici Crociferi 1, II, vrata 9. 1905

Zasebni uradnik 29 let, lep, dober, ima 3000 K gotovine, dobro službo s pravico do penzije, se želi seznaniti z gospodično, ki zna dobro kuhati in ki govori vsaj 2 jezika ter ima nekaj dote v svrhu poroke. Ponudbe pod „Jesen 12“ Trst, poštoležeča glavna pošta. 1893

Pekovskega 16letnega vajenca išče se v ul. Farneto 13. 1898

Gospodična katera je absolvirala trgovski tečaj zmožna slovenskega in nemškega jezika išče službo kot komptuaristinja ali blagajničarka. Naslov pove Ina. odd. Ed. 1897

Trgovina obuval išče 15—17 let staro dečka večjege slovenskega, italijanskega in nekoliko nemškega jezika, kot trgovskega vajenca. Naslov pove Insetatni oddelek Edinosti. 1894

Odda v najem ali prodaja se kavarna s prodajo pive v sodčih in z biljardom. Naslov pove Ina. od. Edinosti. 1899

Odda v najem ali prodaja se krcma z igrališčem za kroglice in plesno dvorano. Naslov pove Ina. od. Edinosti. 1900

Poljedelci dobri delavci se iščejo za veliko posestvo blizu mesta. Naslov pove Ina. od. Edinosti. 1896

Zelo stara prodajalna zelenjave, kolonijalne blaga, petroleja se prodaja. Promet 40 do 80 K dnevno. Zglasiti se ul. Gatterer 48, vrata 2. 1904

20-letni trgovski sotrudenik išče službo v mestu ali na deželi. Govori slovensko, nemško in za silo laško. — Andr. Melichen, Škedenj št. 79. 1902

Trafikant išče takoj 1500 K za 6 mesecev, plača mesečno 40 K obresti, dobro jamstvo, stroga resnost, posredovalci izključeni. Ponu-be pod „Trafikant“ pošto ležeče, glavna pošta Trst. 1906

Kupujem železo, stare kovine: Anton Cerneca, Trst, ul. Olmo št. 12. 1765

Mnogo denarja brez truda lahko zaslužite. Poslijte svoj naslov na: Arnold Weiss, eksport ur, Dunaj, 63. 1726

Hiša s 6 prostori na prodaj. Vrđela, Sv. Ivan, Razklani hrib 1121. 1835

Velika zaloga krompirja, repe, zelja in fižola GIOVANNI CEPPAR & C. o., Trst, ul. Ugo Foscolo št. 1. — NB. Izvršujejo se tudi naročbe za družine nad 25 kg. 1884

Vino izborno, vipavsko, belo, se dobi v veliki množini pri Ludviku Čebzon, posetniku v Rihenbergu. Cene po dogovoru. 1764

Prodajalka izurjena v prodaji ženske konfekcije in zmožna popolnoma italijanščine se sprejme takoj. Ponudbe pod „Prva moč“ ležeče Trst. 1856

Naznanilo.

Podpisani si usoja naznaniti prijateljem in znancem, ter slavnemu občinstvu, da je prevzel gostilno

„ALLA RIVIERA“ v Barkovljah,

kjer bo imel na razpolago vedno najboljša vina, plvo ter kuhinjo z mrzlimi in gorkimi jedili. — Spoštovanjem

DRAGOTIN PERTOT Križetov.

Iščejo se delavci za Južno Ameriko.

Družba Rio de Janeiro Tramway Light & Power Comp. Limited, katera zida predor v Acqua Fria med pokrajinama San Paolo in Rio de Janeiro, potrebuje:

50 minatorjev zmožnih delati s predornimi stroji, 150 delavcev za kamenolom

pod sledečimi pogoji:

Minatorji z predornimi stroji najmanj 10 K plače za vsakih 8 ur dela. Delavci za kamenolom najmanj 7 kron za vsakih 8 ur dela. — Razun plače nudi družba nagrado 200 (dvesto) kron za vsak meter neizdelanega predora, ki ga delujoči tri tropi delavcev v 24 urak izkopajo po prvih 3 metrih. Dimenzije predora so približno: 4 m 10 cm per 3 m 90 cm.

The Rio Janeiro Tramway Light and Power Company Limited plača v naprej potne stroške iz Evrope do prostora za delo in delavci jih bodo povrnili v mesečnih obrokih. Delavci, ki bodo ostali v službi družbe do konca dela, se bodo povrnili domov na njene stroške.

Stanovanje in drva za kuhinjo zastoj. Na delu bolnišnica. Ozračje je zdravo, voda dobra in obilna. Delo traja okrog 15 mesecev. Plača in eventualne nagrade se izplačujejo mesečno. — Za čas, ki ga delavec zgubi radi pomanjkanja motorne sile ali luči, bode odškodovan.

Približne cene živil na delu: Goveje meso K —.90 kg Prašičja mast K 1.25 kg Fižol —.45 „ Kava 1.50 „ Kruh —.55 „ Sladkor —.90 „

Natančnejša pojasnila daje gosp. Viktor Amodeo, dvorišče Gledališča Minerva, fondo Coroneo od 5—7 pop. od dne 10. do 20. t. m.

Sprejmejo se samo delavci zmožni za omenjeno delo in previdjeni s potnim listom.

Odhod iz Trsta tekom tega meseca.

LJUDSKA HRANILNICA in POSOJILNICA v TRSTU

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

V lastni hiši ulica Torre bianca šte. 21 (ob ulici delle Poste)

Sprejema vloge in jih obrestuje po 4 1/2 % Za vlagatelje jamčijo vsi člani zadruge z vsem svojim premoženjem.

Uradne ure: vsak delavnik od 9. do 12. dopoldne in od 3. do 5. popoldne.

Gostilna-Buffer Starc - Trst, ulica Squero nuovo šte. 17. **Kraški teran**, Beo viavsko in črno furlansko. **Vedno sveže pivo**. Gorka in mrzla jed la vsake vrste.

JADRANSKA BANKA

TRST, VIA CASSA DI RISPARMIO ST. 5 (LASTNO POSLOPIJE).

KUPEJE IN PRODAJA:
PAPIRJE, RENTJE, OBLIGACIJE, ZA
KAZIVA PISA, FIDELITATE, DEKLINE, SREBRO IZ.
VALUTE IN DEVIZE.
PREDUJMI
SA VARNOSTEN PAPIRJE IN BLAGO LESNO V
JAVNIH SKLADIŠČIH.
SAFE-DEPOSITS. — PROMESE.
REKONJAVI: JADRANSKA.
MENJALNICA.

VLOGE NA KNJIŽICE
OD DNEVA VLOGE **4%** DO DNEVA VZDIGA
RENTNI DAVEK PLAČUJE BANKA IN SVOJEGA.
NA TEKOČI IN ŽIRO-RAČUN PO DOGOVORU.
ŽIVAHNA ZVEZA Z AMERIKO. — AKREDITIVL
URADNE URE: 9—12, 2¹/₂—5¹/₂.

ESKOMTUJE: MENICE, DEVIZE IN FAKTURE.
ZAVAROVANJE
VARNOSTEN PAPIRJE PROTI KURNI IZGUBI.
REVISIJA KURANJA SREBRO IZ. BREZPLAČNO.
STAVNI KREDITI. REMBOURS-KREDITI.
KREDITI PROTI DOKUMENTOM UKREKANJA.
BORZNA NAROČILA. — INKASO.
TELEFONI: 1466, 1799.

Filijalke v Opatiji in Ljubljani.

Slovenci, se hočete obleči po ceni?

Obiščite dobro znano trgovino

Alla città di Trieste

Via Giosuè Carducci št. 40
(ex via Torrente),

kjer boste našli velik izbor oblek, površnikov, paletoti, jopiči s kožuhastim ovratnikom, hlače, srajce, malij itd. za moške, dečke in otroke. Specialiteta v plaščih loden za moške in otroke od 3 let dalje. Zaloge inozemskega in domačega blaga. Sprejema se naročila za obleke po meri.

Alla città di Trieste

Via Giosuè Carducci št. 40

ZOOZDRAVNIK
UNIV. MED.

Dr. Max Barry Brilliant

V. Caserma št. 17. II. (filija Terni)

je prevzel svoje delovanje in
ordinira od 9-12 predp., 3-5 pop.

RESTAVRACIJA

AURORA

Trst, ul. Carducci št. 13.

Na umetniškem potovanju čez
Vratišlavo, Krakov in Dunaj gostuje
znani in zelo priljubljeni muzikalni, in-
strumentalni in kabaretni Ansambel

The Weihing

že ponovno v restavraciji Aurora.

Vsak večer

velike predstave od 7. do 12.

Ob nedeljah in praznikih:

Matinée.

Vstop prost izvzemši ob nede-
ljah in praznikih

Za mnogobrojen obisk se priporoča

JOSIP DOMINES.

Toči se dobroznano La Gossa vo pivo,
vedno sveže iz hektoliterskih sodov.

Ivan Žniderčič

Trst, ulica Belvedere 17, Trst
Trgovina jestvin in kolonijalij.
Zaloga testenin iz Bistrice in Neap-ja,
vsakovrstna olja, mila, kave itd. VELIKA
ZALOGA vseh potrebščin za živino kakor
otrobi, koruzo itd. Pošilja na dom in itd.
po pošti. Cene ugodne in točna postrežba

Skladišče kož vseh vrst črne in
barvane, vseh vrst
rumene in črne za čevljarje in sedlarje z de-
javnicami gornjih delov čevljev (tomajo). Teledje
keže črne in rumene (Bokskaib). Osečila na
najbolje vrste za barvane čevlje. Naročbo za
vse kraje deželo izvršuje točno in hitro

Lorenzo Gaggianelli

Trstu, — ulica S. Lazara št. 17

Tehnična poslovница

FRANC & KRANC, Trst,

(prej Schnabl & Co. Succ.)

dobavata:

Tangyes najizvrstnejše motorje na bencin, plin, upojni plin in motorje na nafto,
sistem „Diesel“ stoječe in ležeče ustrojbe.
Lokomobile na bencin in paro. Prevzemajo delo industrijskih tovarov kakor:
Milni za moko, stroji za proizvodnjo olja, tovarni lada, stroji za kamenolome, stroji
in tovarne za cement, stroji in nameštjenja za mlazsko obrt, centralno kurjatev, stroji
za drobljenje različnega blaga, kemične tovarne itd.
Nameštjenja za električno razsvetljavo in prenos moči. Električna vzdigala za
osebe (Lift) sistem Pedretti, kakor tudi vzdigala za blago. Stroji za kovaško in druge
obrti. Moderne transmisije. Sesalke in cevi vsake vrste.
Skladišče vsakovrstnih tehničnih potrebščin. Vsakovrstne cevi. Orodje in
stroji za poljedelstvo in preše za vino. Olje, samahi, pipe itd.
„Anduro“ najboljši in najcenejši pokrov hiš.

— — — Proračuni in obisk merilnikov zastoj. — — —

Pozor! Zaloga izgotovljenih oblek za moške

Radi predstojee **splošne preureditve trgovine**, prodam vse po
zelo znižanih cenah do 30%, 40%, 50% in več, po vrsti blaga. —
Vsakdo, ki kupi blaga za
najmanj 5 K, se lahko udeleži tekme za veliko denarno nagrado.

Bogat izbor oblek za dečke.

Ferd. Dobavšek, Trst

ulica Giosuè Carducci št. 11.

JOSIP STANTIČ, Trst, Piazza Rosario

odlikovan z zlato kolajno in križem na svetovni razstavi v Rimu

ZALAGATELJ ČEVLJEV c. kr. finančne straže za Trst, Koper in Pulo, c. kr. varnostne straže
za Trst, okolico, Pulo in Gorico, skladišča c. kr. glavnega carinskega urada in drugih skladišč.

Priporoča cenjenemu občinstvu

svojo veliko in dobro poznano tovarno in trgovino čevljev za
moške, ženske in otroke.

Ivan de Lorenzo

Trst, ulica San
Maurizio št. 9.

Zaloga peči in štedilnikov vsake vrste.

Zastopstvo c. kr. priv. tovarne V. a Lutz in sinovi v Bludenz-u.

Izbrana zaloga plošč za opremo sten in ognjišč.

Sprejemajo se poprave, ki spadajo v to stroko. — CENE ZMERNE.

V LASTNI HIŠI

Vhod po glavnih vratih

Tržaška posojilnica in hranilnica

Piazza della Caserma št. 2. — Telefon 952.

Ima na razpolago Jekleno varnostno celico

ki je varna proti vplomu in požaru, v kateri so SHRAMBICE, ki se oddajajo
strankam v najem in sicerza oelo leto kron 30, za četrt leta kron 12
za pol leta „ 20, za en mesec „ 6Shrambice so 24 cm visoke, 24 cm široke, 48 cm globoke. Shrambice ne more
drugi odprati kakor stranke, ki same osebno hranijo svoje stvari, kojih ni
treba prijaviti.

Oddaja hranilne pušice

katero priporoča posebno starišem, da na ta najnovejši in najvarnejši način
navajajo kletiti svojo deco. Nadaljna pojasnila daje zavod ob uradnih urah.

Točne ure prodaja

Emilio Müller

najuglednejša in najsta-
rejša prodajalnica ur v
Trstu, via S. Antonio
(vogal ulica S. Nicolò).
VELIKA IZBERA
veržilo, starih, srebr-
nih, kakor tudi steno-
skih ur vsake vrste.
Ustanovljeno leto 1858.

Naravni led

v štangah in kosih
iz tvornice naravnega ledu v Banah
se prodaja na debelo in na drobno v
LATTERIA IGIENICA

„TRIFOLIUM“

Za izdelovanje ledu se uporablja le bro-
jenska voda (Aurissina).Znano je, da se pri nakupu naravnega
ledu prišteje 300 %, ker dlje traja
nego kristalni led.

Ivan Krže

Trst - Piazza S. Giovanni št. 1.

Zaloga kuhinjskih in kletarskih potrebš-
čin od lesa in pletenin, škafov,
brent, čebrov in kad, sodčkov, lopat, rešet, sit in vsa-
kovrstnih kosov, jerbaser in metal ter mnogo drugih
v to stroko spada. **Priporoča** svojo te-
lojčih predmetov. — **Priporoča** govinu s
kuhinjsko posodo vsake vrste bodi od porcelana, se-
mije emaila, kositerja ali cinka, nadalje pasamanterje,
kletke itd. — Za gostilničarje pipe, kroglice, zemljeno
in stekleno posodo za vino.

Pekarna in sladničarna

MIKUSCH

Trst - Piazza S. Francesco d'Assisi 7.
Prodaja moke I. vrste, sladčice in prepečenici
(biskoti) najboljših vrst, velika izbira bom-
bonov za otroke, svež kruh trikrat na dan,
buteljke, fina, desertna vina, dalmatinska in
istrska vina z razprodajanjem pive v ste-
klenicah. Izdeluje kruh z zdravim higijeničnim
električnim strojem.

Josip Trampuš

Trst, ulica Industria št. 3

(Sv. Jakob)

priporoča svojo pekarijo. Večkrat na
dan svež kruh.

Zaloga moke vsake vrste iz

prvih mlinov.

Vino in likeri v steklenicah. Sladčice
in biskotini. — Postrežba tudi na dom.

Pohišstvo

najfinejše, zajamčeno, izdelano
s finim ukusomse prodaja po zelo primernih cenah v dobro
znani zalogi

Guglielmo Brod & Co.

ulica Giocchino Rossini in ul. Zonta 2

Dajejo se tudi olajšave v plačilu.

Ceniki zastoj. Ceniki zastoj.

Ottoman tu, Ottoman tam
povsod me iščejo
povsod me radi imajo.

OTTOMAN

